Hayat

No. 111 21 KASIM 1958
125 KURUŞ

Bu sayıda :

Orta Sahifelerde
YAHYA KEMAL'İN
TABLO halinde portresi

SUSI WONG'un
yeni parlıyan genç
ve neşeli yıldızı
FRANCE NUYEN

YILMEN TALİHLİ İNSANI

VE AYRICA

24 KİŞİYE
24 APARTMAN DAİRESİ
3 ADET 20.000 LİRA
10 ADET 10.000 LİRA
20 ADET 5.000 LİRA
ZENGİN VE ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ
cem'an
İKİ MİLYON

30 Aralıkta belli olacak

...çünkü, İstanbulda, Göztepede ayda asgari 2000 lira kira getiren, sağlam yapılı, konforlu, 6 DAİRELİ bir apartmanın TAMAMI, bir dönüm kadar arsası ile 30 Aralıkta tek bir talihlinin malı oluyor.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

Hayat

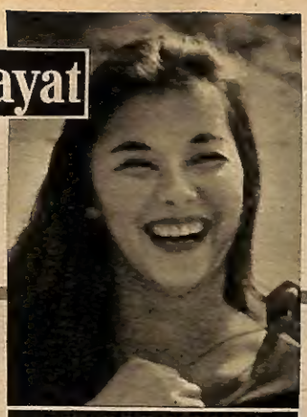

FRANCE NUYEN
(Fotoğraf: Camera Press)

HAFTALIK MECMUA

YIL: 3 CİLT: 5 SAYI: 111

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Firuz AŞKIN, Ayhan ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf A.Ş. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

ANKARA'NIN

Atatürk Bulvarı

Ankara'nın yaya halk ve vasıta bakımından en hareketli yerlerinden biri Atatürk Bulvarı'dır. Son imar çalışmaları ile bulvarın genişliği 50 metreye çıkarılmıştır. Yukarıda bulvarın Kızılay - Akay arasındaki kısmı görülüyor. Gelecek sayılarımızdan birinde havadan çekilmiş fotoğraflarla Ankara'nın yeni çehresini bulacaksınız.
Fotoğraf : M. SÜRENKÖK

CAD

Marilyn Monroe'nun kocası ünlü Amerikan yazarı Arthur Miller'in en kuvvetli eserlerinden olan «Cadı Kazanı», Devlet Tiyatrosu tarafından Ankara'dan sonra İstanbul'da da başarı ile temsil edildi. Oyunun Karaca Tiyatrosu'nda yapılan prömiyerine İstanbul sosyetesinin tanınmış simaları geldiler.

Seyirciler arasında şehrimizin tanınmış muharrirleri de bulunuyordu. Resim, soldan sağa Refii Cevat Ulunay, Vecdi Bürün ve Peyami Safa'yı bir sohbet esnasında gösteriyor.

Cüneyt Gökçe'nin sahneye koyduğu Arthur Miller'in bu iddialı eseri seyircileri hayran bıraktı. Soldaki resimde, bunlardan Ercüment Karacan, Cemile Karacan, Hâle Süremen ve Falih Rıfkı Atay'ın kızı Sıdıka Cavit, sağdaki fotoğrafta ise soldan itibaren Peri-Han, Münife Aksal, Zişan Koyuncu ve Şive Dilber görülmektedir.

Tanınmış hanımlar serginin açılışında hazır bulunuyordu. Soldan : Emmy Kandiotti, Nadide Uluant, Fureya, Sonia Zeyyad ve Ayda Arel.

FUREYA'NIN DENEMELERİ

Cadı Kazanı'nın İstanbul prömiyerinden iki gün önce haftanın diğer bir sanat ve sosyete olayı Fureya'nın seramik ve tahta üzerindeki denemelerini gösteren serginin açılışı idi.

Sergi ziyaretçileri sabık Kıraliçe Süreyya'yı aralarında görünce hayretten dona kaldılar. Nadide Uluant, bahtsız kıraliçeye hakikaten bir ikiz kardeş kadar benziyordu.

Furaya'nın denemeleri çok beğenildi. Resim, diğer bazı ziyaretçileri gösteriyor. Soldan sağa : Remide Sayar, Leylâ Akkoyunlu, Suat Şakir, Ayfer Feray ve Hâle Kent.

I KAZANI

MAHKEME — Oyun, 17 nci yüzyılda İngiltere'den Amerika'ya hicret eden ve dinî taassuplariyle batıl itikadları facialarla neticelenen bir topluluğun hikâyesidir. Yukarıda, bir suçsuzun idamı ile nihayetlenecek olan mahkeme sahnesinde soldan itibaren Coşkun Kara, Ekmel Hürol, Nihat Aybars, Coşkun Orhon, Şahap Akalın, Beyhan Gönenç, Gülgün Kutlu, Faize Özbolhan ve Zeliha Berksoy görülüyor.

ANA - KIZ — Piyeste bir ana kız da birlikte oynamaktadır. Betty Paris rolünü Zeliha Berksoy (solda), büyücü kadın Tituba'yı da annesi Semiha Berksoy büyük muvaffakiyetle temsil etmişlerdir.

Sohbet KÖŞESİ

EVDE KALMAK KORKUSU

GENÇ kızlarda daima böyle bir üzüntü vardır: Yaşları ilerledikçe kendilerine tâlip çıkmıyacak, başkaları gibi bir yuvaya sahip olamıyacaklar, evde kalacaklar, diye korkarlar. Nitekim bana mektup gönderen ve 29 yaşında olduğunu bildiren bir hanım okuyucum kendisini «evde kalmış bir kız» farzederek bunun ne ıstıraplı bir hal olduğunu uzun mektubunda yana yakıla anlatıyor.

Kadın için de, erkek için de evlenmek çok tabii bir haldir. Buna rağmen bir erkek evlenmek istediğini belli edebilir, hattâ beğendiği kızın izdivacına pekâlâ tâlip olabilirken, bir kızın beğendiği erkeğe kendisiyle evlenmek istediğini söylemesi ayıp sayılır. Bunun için kızlar istenmelerini beklemiye mecburdurlar. Hele çekingen yaradılışlı olur, aldıkları terbiye icabı ağırbaşlı durmıya kendilerini mecbur sayar, hattâ evlenmek arzularını en yakınlarına bile açmayı bir izzeti nefis meselesi sayan cinsten olurlarsa yaşadığımız cemiyetin havası içinde bu türlü kızların evlenmelerinin gecikmesi ihtimali büyüktür ve günden güne de büyümektedir.

Bana mektup yazan hanım okuyucum diyor ki: «Zamanımızda evlenmek - çok güzel, zengin ve kocasını kendi bulmak cesaretini gösterenler hariç - bir sanat, bir marifet haline gelmiştir. Ben hayata atıldığım on seneden beri çalıştığım muhtelif yerlerde gerek dostlarım, gerek arkadaşlarım tarafından daima takdir edildim. Ahlâkım, iyi huyum, marifetliliğim, ev kadınlığım ve daha birçok hususlarım öğüldü. Fakat şimdi anlıyorum ki bu meziyetler vaktinde yuva kurma bahsinde işe yarar şeyler değildir... Bu türlü kızlar herhalde ağırbaşlı, çekingen, izzeti nefis sahibi ve biraz da talihsiz oldukları için evde kalmıya mahkûm oluyorlar.»

Bence bu kadar teessüre, bu derece ümitsizliğe kapılmak doğru değildir. Zaten aslında «Evde kalmış kız» yoktur; «Evlenmesi gecikmiş kız» vardır. Çünkü bir kızın hangi yaşta evlenmesi lâzımgeldiğini belirten bir kaide mevcut değildir. Bakarsınız bir kız on dört yaşında evlenir, bir başkası otuz beş yaşında bir yuva kurmıya muvaffak olur. Hattâ kırk yaşında ev bark açan ve çok da mesut olan kadınlar pek nadir değildir. Böylelikle sonunda, şimdi fazla gibi görünen evlenmemiş kızlardan pek azı hakiki manâsında «evde kalmış» olurlar.

Bununla beraber her genç kızın erken yuva kurmak istemesi de tabiidir. Bu gecikme ister genç yaşlarda koca seçmekte fazla müşkülpesent yani güç beğenir olmaktan ileri gelsin, ister çekingenlikten, ağırbaşlılıktan olsun, yine sosyal bir meseledir. Bence gecikmiş olduklarını zannedenler büsbütün içlerine kapanmayıp etraflarındakileri harekete geçirecek kadar teşebbüs sahibi olmıya bakmalıdırlar. Hayırsever çöpçatanlar nesli herhalde tükenmiş değildir.

ŞEVKET RADO

Bağ Bozumu

İznik'te tertiplenen Bağ bozumu gününde şu mâni dillerde dolaşıyordu: "Üzüm koydum sepete - Yâr oturmuş tepede-İstanbul'dan kız aldım-Şan olsun memlekete."

«Babası bengi baba, anası yayvan hatun, kızının tadı güzel, oğlu sohbetlerde gezer».

İznik'te yapılan «Bağ bozumu» günü bu bilmece ile açılmıştı. İznikliler: «Bizim üzüm, kız üzümü. Hem adı güzel, hem tadı» diyorlar. İznik'in surları dışına çıkılınca, bağlar başlıyor. Burada çıkan üzümün adı müşküle... Bursa Valisi İhsan Sabri Çağlayangil geçen yıllarda yüz binlerce asma çubuğu dağıtmış. Üzümcülük gelişme yolunda. 1952 de 14 milyon kilo üzüm toplanırken, 1958 bağ bozumu mevsiminde bu miktar 50 milyon kiloya çıkmış. Bu yıl üzüm bol. Meyva ve Sebze Birliği, Müşküle bağlarından birkaçını kiralamış. Bu üzümler bir yandan memleket piyasalarına dağıtılırken, bir yandan da İngiltere'ye, Batı Almanya'ya gönderiliyor. Bu yıl tam 100 ton üzüm ihraç edilmiş.

Dünyada 1500 üzüm çeşiti varmış. Türkiye'de de 20 - 30 çeşit üzüm çıkıyor. Bunların en önemlileri, çavuş, yapıncak, parmak, tombalak, ruyinigâr, misket, keçimemesi, razaki, müşküle... En lezzetli üzümler Türkiye'de yetişiyormuş.

İznikliilere göre müşküle «kız gibi» üzüm. Bağlara yayılan kızlar, üzüm toplarken mâniler de söylüyorlar:

«Asmadan üzüm aldım,
Salkımı dizim aldım.
Kalk gezmeğe gidelim,
Anandan izin aldım.»

3 GÜZEL — *Müşküle bağlarında İznikli genç kızlar üzüm topluyorlar. Bir asma çubuğundan yılda yüz kilo üzüm alındığı oluyormuş. Genç kızlar sabahtan akşama kadar süren üzüm toplama işinin yorgunluğunu hafifletmek için türküler, mâniler söylerler.*

MÜNİHTE TÜRKİYE HASRETİ

Münih'teki İstanbul Lokantası; yemeğinden nargilesine, duvarlardaki Türkiye manzaralarından, dekorasyonundaki Karagöz motiflerine kadar herşeyi ile Türkiye'yi Almanya'da yaşatan bir köşedir. Bu sene İstanbul'da Avrupa Güzellik Kıraliçesi seçilen Avusturya güzeli Hanni Ehrenstrasser,

geçenlerde Almanya'yı ziyaretinde Türkiye hasretine dayanamıyarak muhtelif vesilelerle güzellik kıraliçesi seçilen bazı arkadaşları ile İstanbul Lokantasına gitmiştir. Kütahya işi kupalarla bira içen güzeller (yukarıda soldan itibaren İngiliz, İsveç, Fransız, Holânda ve Avusturya güzelleri) yemekten sonra lokantanın kahve kısmındaki bakır sininin etrafında kahve de içmişlerdir.

ÜZÜMLER TAŞINIYOR — *Bağdaki asmalardan kesilen üzümler büyük bir itina ile sandıklara diziliyor. Kızlar bunları buradan alıp toplama merkezine götürüyorlar. Yol boyunca da dillerinden üzüm türküleri düşmüyor. Bu türküler ekseriya yâr hasreti, sevgiliye serzenişler, kadere sitemler gibi saf duygularla dolu. İşte bunlardan bir tanesi : «Al üzüm, pembe üzüm - Allahım ben öksüzüm - öpmeğe kıyamazken - Ellerde gördü gözüm».*

SEPET HAVASI — *Öğle tatilinde sepetler koltuk oluyor, üzüm de katık. Yemekler yeniliyor, genç kızlar birbirlerine fıkralar, hikâyeler anlatıyorlar. Anlatılacak öyle çok şey var ki... İstanbul hikâyeleri, İstanbul ziyaretleri dilden dile dolaşıyor. Bağ sahibi «Vakit tamam» deyince kızlara kalkmak, çalışmak düşüyor. Son türkülerini de söylüyorlar : «Üzüm koydum sepete - Yâr oturmuş tepede - İstanbul'dan kız aldım - Şan olsun memlekete»*

BAĞINI SORMA — *Bağ bozumunun sonunda bir üzüm yarışması yapılıyor. İznik Kaymakamı Dündar Karaşar, Vilâyet Meclisi üyesi Hasan Ateş, İznik hâkimi, M.S.B. temsilcisi Vehbi Bey de jüride. Sepetlerle üzümler geliyor, salkımlar seçiliyor, jüri üyeleri üzümün tadına bakıyorlar. Sonra bağını soruyorlar. Bağ bozumu günü bir mâni ile bitiyor : «Bağa girdim üzüm yok - El yârinde gözüm yok - Ben yârimi küstürdüm - Barışmağa yüzüm yok !»*

FOTOGRAFLAR: EROL DERNEK

Kibar erkekler için asil bir losyon...

Muhitinde alâka celbeden "havalı„ erkekler giyimlerine, hal ve tavırlarına hususi ihtimam gösteren kimselerdir... İşte Aqua Velva bu gibi titiz ve asil tavırlı erkeklerin kullandıkları dünyanın en muteber traş losyonudur.

Aqua Velva

ANKARA MAKARNASI

Reklam Moran

Zevkle yenen
en nefis
makarna

NAPOLİ USULÜ MAKARNA

2 litre kaynar tuzlu suya 1 paket kalın Ankara makarnasını ufak ufak kırıp 15 dakika haşlayınız. Sonra makarnayı yağlanmış fırın tabağına koyup, üzerine 1/2 kilo domatesle 250 gr. pişmiş kıyma ve rendelenmiş peynir ilâve ediniz. 15 dakika fırında veya ateş üstünde pişiriniz.

ANKARA MAKARNA, UN VE İRMİK FABRİKALARI
Nuh Eskiyapan ve Ort. Koll. Şti.
İst. Tel : 22 10 72 Ankara Tel : 12395

ANKARA MAKARNASI

4

SARI DENİZ KIYILARINDA TÜRKLER

TOKCHON YOLU

YAZAN: HİKMET FERİDUN ES

FOTOĞRAFLAR: SEMİHA ES

HAREKET — 26 kasım 1950 pazar. Çin taarruzu başladı. Kunuri'nin güney batısından kuzeye hareket etmek üzere kamyonlara bindiriliyoruz.

HEDİYELER — Kore'de her şarkıda ve her masalda mutlaka cesur bir kaplandan bahsedilir. İşte bizim çocuklara hediye ettikleri yazmalar.

İŞTE KORE — Tepeleri rüzgârlı dağları, karlı vâdileri ve batak lık halindeki pirinç tarlalariyle Kore'de döğüşmek her babayiğidin kârı değildi. Buna rağmen Türk çocukları Kuzey Kore dağlarında düşmana dehşet salmışlardı.

24 kasım 1950. Günlerden cuma. General McArthur Birleşmiş Milletler kuvvetlerine umumi taarruz emri verdi.

İlk hedefimiz Mançurya hududu !.. Peki ondan sonra ?.. Mançurya kapılarında duracak mıyız ?.. Kore'de herkes bu suali soruyordu.

Türk silâhlı kuvvetleri bu esnada akın akın Kunuri'nin güney batısında toplanıyordu. Kunuri köyü ve «Ölüm tuneli» diye anılan meşhur Takchon yolu daha şimalde.

24 kasım günü, gece yarısından sonra sabahın ilk saatinde toplar dile geldi. jetler etrafı hallaç pamuğu gibi atıyordu. 24 kasımda gün kavuşuncaya kadar işler gayet iyi geçti. Birleşmiş Milletler kuvvetleri hemen hemen hiçbir mukavemetle karşılaşmadan hedeflerine ulaştılar. Lâkin kasımın yirmibeşinci cumartesi günü bazı cephelerde mukavemet başladı. 25-26 kasım gecesi ve ertesi pazar günü büyük Çin taarruzu birdenbire, cehennem gibi parladı.

Zaten Çinliler taarruz için cumartesini, pazarı ve tatil günlerini pek seviyorlardı. 26 kasım günü Birleşmiş Milletlerin İlhamyon vadisinden geçen müdafaa hattı şöyle idi: Sağda ikinci Güney Kore kolordusu, merkezde, bizim de bağlı bulunduğumuz Dokuzuncu Amerikan Kolordusu, solda Birinci Amerikan kolordusu.

Bizim bütün kuvvetimiz 35-40 bin kişi arasında idi. Her kolorduya 40-45 kilometrelik, çok geniş bir cepheyi tutmak vazifesi düşüyordu.

Karşımızda ise meşhur 38 inci Çin ordusu, 20 inci Çin ordusu da dahil olmak üzere tamam 4 kızıl Çin ordusunun korkunç kuvvet yığınağı vardı. Çinli'lerde kolordu teşkilâtı yoktu. Tümenler doğrudan doğruya orduları teşkil ediyorlardı. Amerikalılar evvelâ bu kuvveti 200.000 kişi tahmin etmişti, fakat sonra Çinliler'in 350.000 kişi olduğu anlaşılmıştı. Güney Koreli'lerin tahmini daha fazla idi. Herhalde karşımızdakiler, bizim 10 mislimizi buluyordu. Kunuri'ye gelirken yolda ilk şehitlerimizi de vermiştik : Üsküdar'lı başgedikli Sedat Bora...

Yirmi beş kasım gecesi Kunuri'nin güneyinde, küçük çadırında General Tahsin Yazıcı ile karşı karşıya idik. Generalin neşesine diyecek yoktu. Emir subayı Hurşit Güneşli ile İsmail Çataloğlu raporları getiriyorlar, olan biteni dakikası dakikasına bildiriyorlardı. Gece yarısından sonra, yatmamız için bize tahsis edilen kocaman G. M. C. kamyonunun içine girerek, sabaha kadar burada, o Sibirya soğuğunda nasıl olup da donmadığımıza hâlâ hayret etmekteyim.

Ertesi günü etrafta dehşetli bir hareket başladı. Korkunç bir rivayet çıkmıştı. Birleşmiş Milletlerin sağ kanadını teşkil eden Güney Kore kuvvetleri bozulmuş geri çekiliyorlardı. Zaten Çin taarruzunun siklet merkezi bu sağ kanat, yani ikinci R.O.K.'tu. Buraya yüklenen Çinliler (Amerikan Başkumandanlığının bültenine nazaran) tamam sekiz tümen idi. Birleşmiş Milletlerin,

İkinci Kore Kolordusu cephesi tamamen yarıldı ve geri çekildiler. Bu suretle Sekizinci Ordunun sağ yanı ve gerisi açıldı. Vaziyet ciddi.

İşte Türk Tugayı, bahsettiğim gün, yani 26 kasım pazar günü, işler bu merkezde iken Kunuri'nin güney batısında bulunuyordu. Öğleden sonra saat iki buçukta, emrinde bulunduğumuz Dokuzuncu Amerikan Kolordu kumandanı, General Kolter'den, bizim General Tahsin Yazıcı müstacel bir davet aldı. «Erkânı harbiyenizle beraber hemen Kolordu karargâhına geliniz !...» deniliyordu. Tahsin Yazıcı, Kurmay Başkanı Albay Selâhattin Tokar (şimdi general) ve arkadaşlarını yanına alarak Kolorduya gittiler. Komutan General Kolter ayakta duruyordu. Bizim kumandanlara şifahen şu emri verdi :

— Sağımızdaki İkinci Kore Kolordusu çekiliyor. Takchon düşman tarafından muhasara edilmiştir. Siz hemen harekete geçecek, Tokchon'a gidecek, orasını zaptedeceksiniz. İkinci Tümenin gerisine giden yolun emniyetini de sağlıyacaksınız.

Bizim kumandanlar derhal geriye döndüler. Bu emirle bize verilen vazife çok mühimdi. İkinci R. O. K. Kolordusunun yerini alıyorduk. Yani tugayımız bir kolordu görevi ile, hattâ bir kolordunun yapamadığı bir işi yapacaktı.

Harekete geçtik. Lâkin vasıtasızlık yüzünden ancak parça parça yola çıkıyorduk. O geceyi Wowon boğazı önünde geçirdik. Ben ve fotoğrafçım sıhhiye bölüğüne iltihak etmiştik. Bölük komutanı Seyfi Asu ile birlikte tam Kunuri'nin içinde, henüz ayakta kalmış, fakat bir tek camı olmıyan yanık bir harabeye yerleştik. Güneyde etrafımızı çeviren dostluk havasından burada eser yoktu. En koyu kızılların ortasında idik. Bulsalar bizi ve Amerikalıları bir kaşık suda boğacaklardı. Aynı gün bizim bölüğe bir Amerikalı subay tayin ettiler.

Tığ gibi bir hava üstteğmeni, daha ziyade bir oyucak askeri, bir Hollywood subayını andırıyordu. Aynı zamanda gazeteci idi ve Amerikan askeri radyosu için çalışıyordu. Bizimle birlikte, sıhhiye bölüğünde kalacaktı. Bu iki dirhem bir çekirdek Amerikan havacısı, üstteğmen Laardikin bir aralık benim yanıma yaklaştı ve kulağıma eğilerek Türkçe ve koyu bir Kayserili şivesiyle :

— Gardaş... Sene bir şarhı söyleyeyim mi ?.. demez mi ?..

Hayatımda bu derece hayret ettiğimi bilmiyorum. O film subayı İngilizce konuşurken tam bir Hollywood pilotu, Türkçe konuşurken tipik bir Kayserili pastırmacı oluyordu. Sordum :

— Türkçeyi nerede öğrendiniz ?..

Daha sonra tugayımızın en renkli simalarından biri olan mister Laardikin gülerek ve yine Türkçe cevap verdi :

— Peder Kayserilidir. Benim de ismimin aslı Laardikin değil, Lordikyan'dır... Ben ne Türkçe şarkılar bilirim gardaş !..

Mister Laardikin namı diğer Lordikyan efendi çok can çocuktu. Bizim Seyfiye, maiyetindeki subayların ve erlerin «komutanım !...» dediğini görünce o da «gomutanım !...» diye başlamıştı. O gece sıhhiye bölüğünde ille de «Türkçe şarhı söyliyeceğim !..» diye tutturduğu için hatırını kıramadık. Binbaşı Seyfi Asu nun iştirâkiyle Lordikyan; o zamanlar pek moda olan «Bedava mı sandın ?.. Para verdim aldım» şarkısını can ve yürekten söylemiye başladı. Hepimiz el çırpıyorduk. Bizi görenler bir iki saat sonra bu insanların bir cehennem havası içine gireceğine asla ihtimal veremezdi. Nihayet Lordikyan büsbütün aşka geldi. Ve o Hollywood zabiti yerinden yay gibi fırlayıp ortaya çıktı. Şıkır şıkır çiftetelli oynamağa başladı. Ne göbek atmalar, ne gerdan kırmalar, ne omuz titretmeler !..

İşte tam bu esnada müthiş bir top sesi ile bulunduğumuz bina sarsılınca Lordikyan oyun esnasında şıkırdattığı parmakları ucuca olduğu halde, elleri havada öylece kalmıştı. Dışarıya baktık. Gökyüzü kızarıp kararıyor, kızarıyor, kararıyor !.. Büyük bir havan ateşi başlamıştı.

Çinliler ağır bastırıyorlardı.

(Devamı gelecek sayıda)

KONVOY — Türk tugayı motörlü vasıtalariyle konvoy halinde şimale doğru yola çıkıyor. Yukarıda resmi görülen konvoyda, üzerinde kızılay işareti olan ambülanslar farkedilmektedir.

SİLÂHLAR KONUŞUYOR! — 24 kasım cuma günü Birleşmiş Milletler umumi taarruza geçtiler. 26 kasımda Çinlilerin mukabil taarruzu başladı. Atom hariç en modern silâhlar kullanıldı. Türk bazukacıları ve havancıları düşman hatlarını dövüyordu.

LORDİKYAN EFENDİ! — İşte Türk tugayına katılan ve aslen Kayserili olan Amerikan subayı Lordikyan efendi, Kunuri'de sıhhiye bölüğünde (genç olanı) Kore Müftüsü Binbaşı Muhsin Örtülü ile.

CEPHEYE HAREKET — Artık bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Bölük ateş hattına girmek üzere hareket emrini bekliyor.

İlk şehit — Kore'de verdiğimiz ilk şehit başgedikli Sedat Bora olmuştu. Sedat Bora İstanbullu, Üsküdarlı idi. İyi saz çalardı. Bu resim şehit olmadan bir gece önce çekilmişti.

Aksoy

ANKARALI TURİST — Behiye Aksoy bir «turist» gibi yaşıyor. Otelde kalıyor, tarihi yerleri dolaşıyor... İstanbul'a geleli henüz bir ay olduğu halde iyi bir muhit kurmuş.

LUNA PARK'TA — Behiye Aksoy, eşiyle çıktığı Avrupa seyahatleri sırasında Luna Park'ları dolaşmadan edemezmiş. İstanbul'a gelince Luna Park'taki dönme dolaplara bindi.

miş güzel bir kadınla yanındaki yakışıklı erkek, yoldan geçenlerin aksine «ışıklı reklâm» ları okuyarak yürümeğe başladılar. Bunların yabancı oldukları belliydi. Bu iki yabancının gözleri birden neon ışıklarından birine takıldı. Durdular. Işık sönmüştü. Yanmasını beklediler. «Turkisha Magasinet - Âkif Arhan» firma adı ışıklanınca, bir an gözgöze geldiler. 32 numaralı dükkânın döner kapısından içeriye girdiler. Vitrin, İran, Buhara işi halılarla doluydu. Erkek, Türkçe olarak seslendi : «Kimse yok mu ?..» Bir zil sesi, ardından Türkçe : «Buyurun» sözü duyuldu. Merdiven başında orta yaşlı bir erkek göründü. Aşağıya indi. Genç kadınla genç erkeğin ellerini sıktı :

— Türk müsünüz ?.. dedi. Ben Âkif Arhan...

Genç erkek :

— Ben Türkiye Kömür İşletmeleri Ticaret Şubesi Müdür Muavini Halil Aksoy, eşim Behiye Aksoy, dedi. Maden direği alımını kontrol için gelmiştik. Exelsior otelinde kalıyoruz. Geziyorduk, dükkânınızı, Türk adını görünce içeriye girdik.

Dükkân sahibi heyecanlanmıştı :

— Bu akşam evimde yemeğe beklerim sizi, diyebildi...

Adresini verdi. Genç kadınla erkek teşekkür ettiler, akşam yemeği için söz verdiler.

20 aralık 1957 akşamı Âkif Arhan'ın şehir dışındaki şirin köşkü İsveç'te yaşıyan Türklerle dolmuştu. Aksoy ailesi bekleniyordu. Biraz gecikmişlerdi. Âkif Arhan otelin telefon numarasını çevirirken, kapı çalındı. Gelmişlerdi. Aksoy'lar yorgunluk kahvelerini içemeden, soru yağmuruna tutuldular. Bunlara cevap yetiştirmek kolay değildi. Bu sırada Âkif Arhan araya girdi :

— Memleket hasreti, dedi. Biz bu hasreti çoğu zaman Ankara Radyosundan dinlediğimiz memleket havaları ile gidermeğe çalışıyoruz.

Sonra ayağa kalktı. Radyonun düğmesini çevirdi. Odayı güzel bir kadın sesi doldurdu. Radyoda alaturka bir şarkı çalıyordu :

«Geçti ömrün nevbaharı bülbül olmuş neyleyim
Bahçeler hep lâle sümbül güle dolmuş neyleyim
Zevk-ı cânan olmayınca bâde dolmuş neyleyim
Vuslat-ı yâr olmayınca ben hayatı neyleyim»

Şarkı bitmişti. Spiker : «Burası kısa dalga Ankara Radyosu 31,7 metre 15195 kilosiki T A Q» dedi. «Behiye Aksoy'dan şarkılar dinlediniz. Çalanlar Halil Aksoy, Vedia Tunççekiç, Ferit Sıdal».

Bütün gözler, Anavatandan gelen iki misafire dikilmişti. Hepsinin dillerinin ucuna bir soru cümlesi gelmişti. Kısa bir sessizlik oldu. Bu sessizliği yine ev sahibi bozdu :

— Halil Bey, kendinizi Kömür İşletmeleri Ticaret Şubesi Müdür Muavinini olarak tanıtmıştınız. Ancak, dinlediğimiz bu Behiye Aksoy ile Halil Aksoy'a ne demeli ?...

Halil Aksoy gülümsedi :

— Haklısınız, dedi, radyoda okuyan hanım eşim, çalan da bendim. Biz İsveç'e Türkiye Kömür İşletmeleri adına geldik. Sesimiz, sazımız Türkiye'de kaldı.

— Sazınız Türkiye'de kalmış olabilir, ama biz saz da buluruz. 20 yıl önce Türkiye'den buraya gelirken bir cümbüş almıştım. Hanımefendi sesiyle, siz de cümbüşle yarın bir «müzik ziyafeti» vereceksiniz.

Ertesi gün Hotel Exelsior'un kapısı önünde duran bir kamyonetten bir televizyon makinesi çıkarıldı. Taksilerden de ellerinde teypler, fotoğraf makineleri bulunan 15 kişi indi. Bu otelde, bir diplomat basın toplantısı mı yapıyordu ?.. Televizyon makinesini sırtlayan makinistler, fotoğrafçılar otele girdiler, 202 numaralı odanın kapısını çaldılar. Odada bir pufun üzerine bir genç kadınla bir erkek oturmuşlardı. Erkeğin dizinde bir cümbüş vardı. Televizyon makinesi bir köşeye kuruldu, teypler çalıştırıldı, flaşlar hazırlandı. Erkek mızrabı tele dokundurdu, genç kadın şarkıya başladı... «Gönül gel gitme gurbete» şarkısını okuyordu. «Müzikli basın toplantısı» tam bir saat sürdü. Şarkılar bittiği zaman, Âkif Arhan gençlere döndü :

— Behiye hanım, Halil bey, dedi, bizlere vatan şarkıları dinlettiğiniz için teşekkür ederiz...

Park Otel'in 202 numaralı odasına girdiğimiz zaman Behiye Aksoy'u şarkı söylerken, Halil Aksoy'u da ud çalarken bulduk. Behiye Aksoy :

— Bizi dünyanın neresinde, hangi otelde olursa olsun 202 numaralı odalarda bulursunuz, dedi. 202 rakamı uğurlu geliyor... 9 yıl önce gelecektim İstanbul'a. Olmadı. Gazinolardan gelen tekliflere ancak 9 yıl dayanabildik.

1949 yılında hocamız Nuri Halil Poyraz için Ankara'da bir sinemada bir gece düzenlemiştik. O gece ben de şarkı söyledim. Sahne arkasına geçtim. Burada yaşlı bir adam yanıma geldi. «Ben, dedi, İstanbul'daki bir gazinonun sahibiyim. Sesinizi çok beğendim. Sizi İstanbul'a götüreceğim.» Şaşırmıştım. Ne cevap vereceğimi bilemiyordum. «Biraz düşüneyim de» diyebildim. Eve gidince durumu aileme açtım. «Olmaz» dediler. Fakat gazino sahibi durmadan evimizin kapısını aşındırıyordu. Dayattıkça, fiyatı da arttırıyordu. Bir gün kendimi noter'de buldum. Gösterilen yere imzamı attım. Ancak eve dönünce aklım başıma geldi. O gece gözüme uyku girmedi. Ertesi sabah ilk işim, Radyo Müzik Yayınları Şefi Udi Halil Aksoy'a uğramak oldu. Halil, Hukuk'un son sınıfındaydı. Ona akıl danıştım. Hemen bir protesto çektik. «Aile doktoru tarafından verilen rapora göre, Behiye Tetiker sahneye çıkamaz» deniliyordu protestoda. O zaman soyadım Tetiker'di. Bir kaç gün sonra, gazinocu yine kapımı çaldı : «Madem sahnede okumanıza sıhhatiniz müsait değil, öyleyse gelinim olun. Sesinizi çok beğendim. Bâri ben dinliyeyim, oğlum dinlesin» dedi. Yemedim, içmedim bunu da Halil'e yetiştirdim. Gazinocuyu yolda görmüş, ağzına geleni söylemiş. Bu «gelin» sözü aklıma «evlenme» yi getirmiş olacak ki, senesine varmadan Halil Aksoy'la evlendim.

Behiye Aksoy mikrofonun çok eskisi. 8 yaşında mikrofona çıkmış. Bundan sonra 20 yıl mikrofon başında kalmış. 1938 yılının bir cumartesi günü saat 18 de Radyoevinin 3 numaralı stüdyosunda siyah önlüklü, beyaz yakalı çocuklar «Ayşe Abla» larının çevresine toplanmışlar, «Susunuz» ışığının yanmasını bekliyorlarmış. Işık yanmış. Ayşe Abla mikrofonun başına geçmiş :

— Sevgili küçükler, demiş. Radyo Çocuk Kulübüne yeni bir arkadaş daha katıldı. Bu arkadaşınızın sesi çok güzel. Şarkılar söyliyerek, temsillerde oynıyacak. Şimdi size yeni arkadaşınızı tanıtıyoruz. Gel bakalım küçük !.. Adın ne senin :

— Behiye Tetiker !..

Radyo programlarını hiç kaçırmıyan, ses sanatkârlarından, sazendelere ; spikerlerden çocuk saatinde şiir okuyanlara kadar radyoda adı duyulan herkesi bir deftere yazan Halil Aksoy adlı 12 yaşındaki bir çocuk o gün evinde Radyo Çocuk Kulübünün programını dinliyormuş. Defterini çıkarmış, 12 inci sahifeye Behiye Tetiker'in adını yazmış.

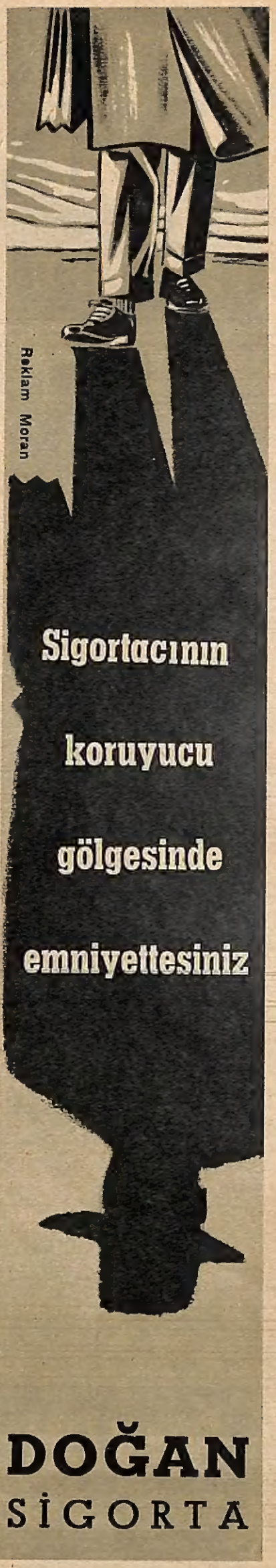

1947 denberi Ankara radyosunda dinlediğimiz son yılların en güzel sesli sanatkârı Behiye Aksoy artık İstanbullu oldu.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

Behiye Aksoy

STOCKHOLM'un meşhur caddesi Jahrlsgaten'deki 32 numaralı dükkânın neon ışığı yanıp sönüyordu. Stockholm'lular, neon ışıklarının yanıp sönmesini öylesine benimsemişler, Jahrlsgaten'deki neon ışıklı dükkân adlarını öylesine bellemişlerdi ki, bu yeşilli kırmızılı titrek ışıklara bakmak için başlarını bile kaldırmıyorlardı. Hotel Excelsior'un bu caddeye bakan kapısından çıkan mavili kırmızılı bir eteklik, siyah bir blûz giymiş güzel bir kadınla yanındaki yakışıklı erkek, yoldan geçenlerin aksine «ışıklı reklâm» ları okuyarak yürümeğe başladılar. Bunların yabancı oldukları belliydi. Bu iki yabancının gözleri birden neon ışıklarından birine takıldı. Durdular. Işık sönmüştü. Yanmasını beklediler. «Turkisha Magasinet - Âkif Arhan» firma adı ışıklanınca, bir an gözgöze geldiler. 32 numaralı dükkânın döner kapısından içeriye girdiler. Vitrin, İran, Buhara işi halılarla doluydu. Erkek, Türkçe olarak seslendi : «Kimse yok mu ?..» Bir zil sesi, ardından Türkçe : «Buyurun» sözü duyuldu. Merdiven başında orta yaşlı bir erkek göründü. Aşağıya indi. Genç kadınla genç erkeğin ellerini sıktı :

— Türk müsünüz ?.. dedi. Ben Âkif Arhan...

Genç erkek :

— Ben Türkiye Kömür İşletmeleri Ticaret Şubesi Müdür Muavini Halil Aksoy, eşim Behiye Aksoy, dedi. Maden direği alımını kontrol için gelmiştik. Exelsior otelinde kalıyoruz. Geziyorduk, dükkânınızı, Türk adını görünce içeriye girdik.

Dükkân sahibi heyecanlanmıştı :

— Bu akşam evimde yemeğe beklerim sizi, diyebildi...

Adresini verdi. Genç kadınla erkek teşekkür ettiler, akşam yemeği için söz verdiler.

20 aralık 1957 akşamı Âkif Arhan'ın şehir dışındaki şirin köşkü İsveç'te yaşıyan Türklerle dolmuştu. Aksoy ailesi bekleniyordu. Biraz gecikmişlerdi. Âkif Arhan otelin telefon numarasını çevirirken, kapı çalındı. Gelmişlerdi. Aksoy'lar yorgunluk kahvelerini içemeden, soru yağmuruna tutuldular. Bunlara cevap yetiştirmek kolay değildi. Bu sırada Âkif Arhan araya girdi :

— Memleket hasreti, dedi. Biz bu hasreti çoğu zaman Ankara Radyosundan dinlediğimiz memleket havaları ile gidermeğe çalışıyoruz.

Sonra ayağa kalktı. Radyonun düğmesini çevirdi. Odayı güzel bir kadın sesi doldurdu. Radyoda alaturka bir şarkı çalıyordu :

«Geçti ömrün nevbaharı bülbül olmuş neyleyim
Bahçeler hep lâle sümbül gülle dolmuş neyleyim
Zevk-ı cânan olmayınca bâde dolmuş neyleyim
Vuslat-ı yâr olmayınca ben hayatı neyleyim»

Şarkı bitmişti. Spiker : «Burası kısa dalga Ankara Radyosu 31,7 metre 15195 kilosikl T A Q» dedi. «Behiye Aksoy'dan şarkılar dinlediniz. Çalanlar Halil Aksoy, Vedia Tunççekiç, Ferit Sidal».

Bütün gözler, Anavatandan gelen iki misafire dikilmişti. Hepsinin dillerinin ucuna bir soru cümlesi gelmişti. Kısa bir sessizlik oldu. Bu sessizliği yine ev sahibi bozdu :

— Halil Bey, kendinizi Kömür İşletmeleri Ticaret Şubesi Müdür Muavinini olarak tanıtmıştınız. Ancak, dinlediğimiz bu Behiye Aksoy ile Halil Aksoy'a ne demeli ?...

Halil Aksoy gülümsedi :

— Haklısınız, dedi, radyoda okuyan hanım eşim, çalan da bendim. Biz İsveç'e Türkiye Kömür İşletmeleri adına geldik. Sesimiz, sazımız Türkiye'de kaldı.

— Sazınız Türkiye'de kalmış olabilir, ama biz saz da buluruz. 20 yıl önce Türkiye'den buraya gelirken bir cümbüş almıştım. Hanımefendi sesiyle, siz de cümbüşle yarın bir «müzik ziyafeti» vereceksiniz.

Ertesi gün Hotel Exelsior'un kapısı önünde duran bir kamyonetten bir televizyon makinesi çıkarıldı. Taksilerden de ellerinde teypler, fotoğraf makineleri bulunan 15 kişi indi. Bu otelde, bir diplomat basın toplantısı mı yapıyordu ?.. Televizyon makinesini sırtlayan makinistler, fotoğrafçılar otele girdiler, 202 numaralı odanın kapısını çaldılar. Odada bir pufun üzerine bir genç kadınla bir erkek oturmuşlardı. Erkeğin dizinde bir cümbüş vardı. Televizyon makinesi bir köşeye kuruldu, teypler çalıştırıldı, flaşlar hazırlandı. Erkek mızrabı tele dokundurdu, genç kadın şarkıya başladı... «Gönül gel gitme gurbete» şarkısını okuyordu. «Müzikli basın toplantısı» tam bir saat sürdü. Şarkılar bittiği zaman, Âkif Arhan gençlere döndü :

— Behiye hanım, Halil bey, dedi, bizlere vatan şarkıları dinlettiğiniz için teşekkür ederiz...

Park Otel'in 202 numaralı odasına girdiğimiz zaman Behiye Aksoy'u şarkı söylerken, Halil Aksoy'u da ud çalarken bulduk. Behiye Aksoy :

— Bizi dünyanın neresinde, hangi otelde olursa olsun 202 numaralı odalarda bulursunuz, dedi. 202 rakamı uğurlu geliyor... 9 yıl önce gelecektim İstanbul'a. Olmadı. Gazinolardan gelen tekliflere ancak 9 yıl dayanabildik.

1949 yılında hocamız Nuri Halil Poyraz için Ankara'da bir sinemada bir gece düzenlemiştik. O gece ben de şarkı söyledim. Sahne arkasına geçtim. Burada yaşlı bir adam yanıma geldi. «Ben, dedi, İstanbul'daki bir gazinonun sahibiyim. Sesinizi çok beğendim. Sizi İstanbul'a götüreceğim.» Şaşırmıştım. Ne cevap vereceğimi bilemiyordum. «Biraz düşüneyim de» diyebildim. Eve gidince durumu aileme açtım. «Olmaz» dediler. Fakat gazino sahibi durmadan evimizin kapısını aşındırıyordu. Dayattıkça, fiyatı da arttırıyordu. Bir gün kendimi noter'de buldum. Gösterilen yere imzamı attım. Ancak eve dönünce aklım başıma geldi. O gece gözüme uyku girmedi. Ertesi sabah ilk işim, Radyo Müzik Yayınları Şefi Udi Halil Aksoy'a uğramak oldu. Halil, Hukuk'un son sınıfındaydı. Ona akıl danıştım. Hemen bir protesto çektik. «Aile doktoru tarafından verilen rapora göre, Behiye Tetiker sahneye çıkamaz» deniliyordu protestoda. O zaman soyadım Tetiker'di. Bir kaç gün sonra, gazinocu yine kapımı çaldı : «Madem sahnede okumanıza sıhhatiniz müsait değil, öyleyse gelinim olun. Sesinizi çok beğendim. Bari ben diniliyeyim, oğlum dinlesin» dedi. Yemedim, içmedim bunu da Halil'e yetiştirdim. Gazinocuyu yolda görmüş, ağzına geleni söylemiş. Bu «gelin» sözü aklıma «evlenme» yi getirmiş olacak ki, senesine varmadan Halil Aksoy'la evlendim.

Behiye Aksoy mikrofonun çok eskisi. 8 yaşında mikrofona çıkmış. Bundan sonra 20 yıl mikrofon başında kalmış. 1938 yılının bir cumartesi günü saat 18 de Radyoevinin 3 numaralı stüdyosunda siyah önlüklü, beyaz yakalı çocuklar «Ayşe Abla» larının çevresine toplanmışlar, «Susunuz» ışığının yanmasını bekliyorlarmış. Işık yanmış. Ayşe Abla mikrofonun başına geçmiş :

— Sevgili küçükler, demiş. Radyo Çocuk Kulübüne yeni bir arkadaş daha katıldı. Bu arkadaşınızın sesi çok güzel. Şarkılar söyliyerek, temsillerde oynıyacak. Şimdi size yeni arkadaşınızı tanıtıyoruz. Gel bakalım küçük !.. Adın ne senin :

— Behiye Tetiker !..

Radyo programlarını hiç kaçırmıyan, ses sanatkârlarından, sazendelere ; spikerlerden çocuk saatinde şiir okuyanlara kadar radyoda adı duyulan herkesi bir deftere yazan Halil Aksoy adlı 12 yaşındaki bir çocuk o gün evinde Radyo Çocuk Kulübünün programını dinliyormuş. Defterini çıkarmış, 12 inci sahifeye Behiye Tetiker'in adını yazmış.

SAHNEDE — Behiye Aksoy tam 9 yıl İstanbullu gazinocuların câzip para ve gelinlik tekliflerine karşı koydu. Sonunda, bu yıl yapılan son teklifi uygun buldu. Bu kış sezonu için Behiye Aksoy'a 250 bin lira verildi. Genç sanatkârın İstanbul'un en büyük gazinolarından birinde tek başına okumayı göze almasını yadırgayanlar oldu. Fakat gazino hergün dolup taşıyor.

OTEL ODASINDA — Aksoy ailesi İstanbul'da otelde kalıyor. İstanbullular Behiye Aksoy'u bırakmazlarsa, Halil görevinden istifa edecek, İstanbul'da avukatlık yapacak.

İSTANBUL HATIRASI — Aksoy'lar boş vakitlerinde İstanbul'u karış karış gezmeğe çalışıyorlar. Çiftler bu gezintilerine Taksim Cumhuriyet Âbidesi'nin önünden başlıyorlar...

ANKARALI TURİST — Behiye Aksoy bir «turist» gibi yaşıyor. Otelde kalıyor, tarihî yerleri dolaşıyor... İstanbul'a geleli henüz bir ay olduğu halde iyi bir muhit kurmuş.

LUNA PARK'TA — Behiye Aksoy, eşiyle çıktığı Avrupa seyahatleri sırasında Luna Park'ları dolaşmadan edemezmiş. İstanbul'a gelince Luna Park'taki dönme dolaplara bindi.

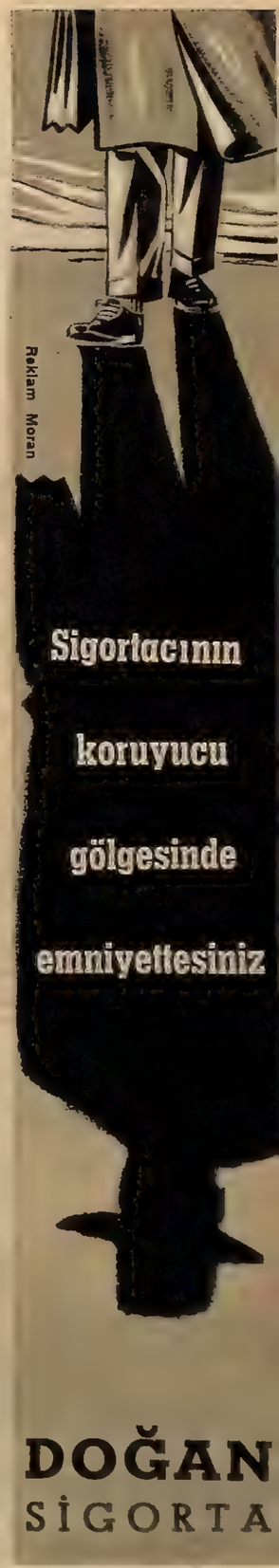

NOTRE DAME
in
KAMBURU

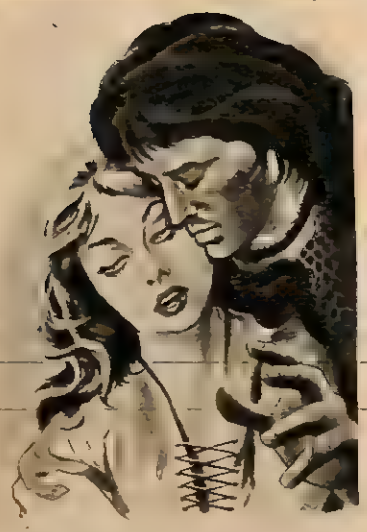

imkânsız aşkların
ıstırabını dile
getiren büyük
dramatik roman!

VICTOR HUGO'
nun
meşhur romanı

Yeni Çıktı

Çeviren:
SAMİH TİRYAKİOĞLU

Lüks ciltli
5 renk
cekat kaplı
Fiatı 10 Lira

ŞAHESER ROMANLAR

GÜVEN
YAYINEVİ
Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe S. 11

ROMA REZALETİ

Avrupa sosyetesinin bir Roma gece kulübünde çıkardığı son skandal bütün dünyada geniş tepkiler yarattı. Her tarafta başı boş aristokratlarla hafifmeşrep yıldızların tertip ettikleri sefahat âlemlerine artık son verilmesi istenmektedir. Roma'daki rezalete bir Türk dansözünün de ismi karışmıştır. İşte hâdisenin bütün tafsilâtı.

"RUGANTİNO» isimli gece kulübünde, sosyeteden Olghina di Robilant yaş gününü kutlamak için bir parti veriyordu. Bütün masrafları Amerikalı milyarder Peter Howard Vanderbilt çekmekteydi. Parti vermek fikrini Olghina'nın aklına sokan Laura Betty isimli bir kadın şair olmuştu. Gerçi Betty «Rugantino» kulübünü teklif etmemişti ama, Roma'nın en şöhretli caz orkestralarından «Roman New Orleans Jazz Band» topluluğuna partide çalması teklif edildiği zaman orkestra şefi kontratları mucibince ancak kulüpte çalabileceklerini söylediğinden partinin «Rugantino» da yapılmasına karar verilmiş ve kulüp o gece için hususi surette kiralanmıştı.

Roma'nın yüksek sosyetesini teşkil eden davetliler arasında kimler yoktu ki: Annamaria Mussolini, Dindina Ciano, Nino Torlonia, Romada villaları müze olarak halka gezdirilen meşhur Borghese ailesinden Memé Borghese, Eriprando Visconti di Modrone, meşhur kadın ressam Novella Parigini, şöhretli Hollywood yıldızı Tyrone Power'in eski karısı Linda Christian, İtalyan yıldızı Elsa Martinelli ve kocası kont Mancinelli Scotti, diğer bir İtalyan yıldızı Eleonora Rossi Drago ve daha sayısız sosyete mensubu.

Bu arada güzel yabancılara Roma'yı gezdirmekle şöhret yapmış olan ressam Domenico Gnoli di Garrau da birbirinden güzel Amerikalı, İngiliz manken ve yıldız namzetlerini toplayıp partiye getirmişti.

Parti saat yirmiikiye doğru başladı. Soğuk büfede kızarmış tavuklar, rozbifler, İskoç viskileri yağma gidiyordu. Davetliler en şık kıyafetleri içindeydiler. Kadınlar zarif kokteyl elbiseleri giymişler, pahalı mücevherler takmışlardı. Herkes memnun ve neşeliydi. Orkestranın nağmelerine uyarak dans ediyor, gülüşüp konuşuyordu. Bu arada masalarından kalkıp orkestraya giderek sevgilileriyle yanak yanağa dans etmek için romantik parçalar istiyenler vardı. Orkestra hızlı dans parçaları çalmakla tanındığından bu istekleri yerine getirilmiyordu.

İki meşhur film yıldızı Anita Ekberg ve Linda Christian davete aynı zamanda geldiler. Siyah kadifeden çok dekolte bir tuvalet giymiş olan Anita Ekberg çıplak omuzlarını beyaz bir vizonla örtmüştü. Refakatinde Danimarkalı fotoğrafçı Gerard Haerter vardı. Anita'nın gelişi partinin neşesini ve zevkını biraz daha arttırdı.

Anita Ekberg'in çok neşeli olmasına mukabil, gece kulüplerinde çıkardığı rezaletlerle meşhur olan Linda Christian somurtkandı. Gri şifondan bol bir elbise giymişti. Kulaklarında siyah inci küpeler, boynunda birkaç sıra pembe inciden bir gerdanlık vardı. Mario Ruspoli isimli bir sosyete mensubu ile beraber gelmişti.

İki artist birbirlerine göz ucuyla bile bakmadılar, salonun iki ayrı köşesine oturdular. Anita Ekberg kısa bir müddet için gecenin en şık masasında kaldı. Bu masada Elsa Martinelli ile Gea Pallavicini vardı. Anita onlarla pek az konuştuktan sonra, dans etmek üzere piste fırladı. Anita'nın dans etmek için kavalye aradığını gören iki yakışıklı genç, Nicky Pagnatelli ve Francesco Aldobrandini güzel eşlerini yalnız bırakıp Anita ile dans edebilmek için âdeta yarışa başlamışlardı. Bu sırada eşleri, güzel ve zarif Luciana Malgeri ile Anne Marie La Cloche aralarında gevezelik etmeğe mecbur kalmışlardı.

Roma gece kulübündeki rezalet Anita'nın ayakkaplarını çıkararak partöneri ile çarliston oynamasıyla başlamıştı.

...o di Olghina ...

...ELLO
...AUTE»
...ANA
...EVERE

LOCATELLI

ROMA, 6 novembre

Ekberg ha ballato un infuriato charleston, dopo di lei una ballerina turca, Haisch ...e» integrale, interrotto dall'arrivo della ...n pubblico d'eccezione, centocinquanta ...al cinema, della mondanità.

...e indossatrici

...da Olghina di Robilant, per festeggiare ...ice, e offerto da Peter Howard Vander... Francesco Aldobrandini con la moglie ...llavicini, Marimma Ro... Annamaria Mussolini, ... Nicolino Caracciolo, ...

...e stavano riprendendo ...ecciare della tumultuo... C'erano anche due a... borghese del vicino ...ato, ma è stato il di... ...cale a chiedere l'in... ...polizia, per tele...

...vano che ...e lo ...Pa... ...chà ...

Hâdiseyi neşreden İtalyan gazetelerinden «Il Giornio» nun bir parçası. Altı sütunluk bir manşette «Roma sosyetesine gösterilen Türk strip - tease'i» denmekte ve Nana'nın Rugantino'da dansederken çekilmiş resimleri yayınlanmaktadır.

Parti çok neşeli bir hava içinde devam ederken, sabahın ikisi de yaklaşmıştı. Aristokrat iki hayranı ile dans etmekten sıkılan Anita Ekberg partiye beraber geldiği Danimarkalı fotoğrafçı ile çarliston oynamıya başladı. Ritm gittikçe süratleniyor, diğer çiftler onların etrafında bir halka meydana getiriyordu. Anita bir ara ayakkaplarını fırlattı, çıplak ayaklarla ortada tek başına oynamıya başladı. Adamakıllı sarhoştu. Hoplayıp sıçradıkça, iri göğüsleri dekolte elbisesinden taşıyor, tuvaletinin askıları omuzlarından kayıyordu. bir iki kere yere yuvarlandı. Kadife tuvaleti toz içindeydi.

Anita'nın çılgınca dansını büyük bir sükûnetle seyreden Linda Christian zaman zaman asabi kahkahalar atıyordu. Anita Ekberg artık dans edemiyecek kadar bitap düşünce salon alkıştan inledi.

Tam o esnada hâlâ boş duran piste kimsenin tanımadığı, uzun dağınık saçlı esmer bir dansöz fırladı. Tıpkı Anita gibi tek başına, bir şark dansına başladı. Salonda hemen bir sessizlik olmuştu. Herkes bu yeni gelenin kim olduğunu öğrenmeye çalışıyordu. Kulaktan kulağa «Bir Türk dansözü», «Ayşe Nana» fısıltıları dolaştı. Piste çıkan, Türkiye'de pek iyi tanınan dansöz Nana'dan başkası değildi.

Nana piste çıkıp dansa başladığı zaman davetliler de yavaş yavaş tekrar toplanmışlardı. Erkekler yerlere oturuyor, kadınlar bu esmer dansözü daha iyi görebilmek için masaların üstüne çıkıyorlardı.

Bir kenarda dinlenen Anita dansözü dikkatle seyrettikten sonra ayağa fırlayıp yanına koştuğunda davetliler yeniden heyecana geldiler. Anita Ekberg Nana'yı bileğinden yakalayıp çıplak ayaklarını bütün kuvvetiyle yere vurarak «Come on dance», «Haydi dans et» diye bağırıyordu. Bu esnada kadın ressam Novella Parigini de piste koşmuş, daha çok coşması için Nana'ya yalvarmıya başlamıştı.

Nana orkestranın bulunduğu sete çıkarak Fransızca :

— Dans ederken yere yatabilmek için bir halı rica ediyorum. dedi.

Novella Parigini hemen bir masa örtüsü getirtti. Fakat Nana'nın istediği bu değildi. Bu sefer Roma İmparatorluk sülâlesine mensup prens Hercolani ceketini çıkararak Nana'nın ayakları altına serdi. Memé Borghese ve Nicky Pignatelli de onu taklid ettiler. Biraz sonra yerde beş altı tane erkek ceketi serilmiş yatıyordu. Işıklar karartıldı, Nana Afrika vahşilerinin müziğini andıran davul sesleri arasında dans etmiye, bir yandan da soyunmıya başladı. Erkekler onun her hareketinde yanına biraz daha sokuluyorlar, daha iyi görebilmek için birbirlerini itiyorlardı. Anita ise hâlâ ellerini çırpıp ayaklarını yere vurarak «dans et» diye bağırmaktaydı.

Nana açık saçık dansına devam ederken davetlilerden bir kısmı, muhtemel bir rezaleti hesaba katıp kulübü sessizce terketmiş «Club 84»e gitmişlerdi. Aralarında Carla Del Poggio, Mario Ruspoli ve Linda Christian da bulunuyordu.

Salondaki üç gazete fotoğrafçısı partinin bütün sahnelerini tespit etmek ister gibi hiç durmadan resim çekiyordu. Kalabalığın arasında sivil emniyete mensup iki memur da vardı. Sahnelerin gittikçe çirkinleştiğini görünce kulüp direktörünü bir kenara çekmişler, gizlice polise telefon etmesini söylemişlerdi. Nana hâlâ yerlerde kıvranıp yuvarlanıyor, etraftan «Onu da çıkar, onu da çıkar» diye bağırıyorlardı.

Novella Parigini şarhoş vaziyette Nana'nın üstüne atılmış, ikisi birden yere yuvarlanmışlardı. İşte tam bu sırada polisler kulübü basıverdiler. Işıklar yandı, ses seda bir anda kesildi. Nana eline geçirdiği bir masa örtüsüne sarılıp tuvalete kaçtı. Tuvaletin kapısını yumrukluyor, elbiselerini getirmeleri için bağırıyordu. Fakat kimsenin onu duyduğu yoktu. Erkekler ceketlerini giymişler, kadınlar kürklerine sarılmışlar, kulübü telâş içinde terketmiye başlamışlardı.

Beş dakika sonra kulüpte müstahdemden, polislerden ve hâlâ çıplak olan Nana'dan başka kimse kalmamıştı. Polisler Nana'ya giyinmesini ve derhal merkeze yürümesini söylediler. Kulüp, direktörünün bütün yalvarıp yakarmalarına rağmen müddetsiz olarak kapatıldı.

Rezalet gecesi, polislerin «Rugantino»yu basmalariyle sona ermişti ama, hâdise asıl bundan sonra dallanıp budaklanacaktı. Ajanslar bu meşhur partinin fotoğraflarını bütün dünyaya yaymış, ertesi günkü İtalyan gazeteleri kulüpte olup bitenleri tafsilâtiyle anlatmışlardı.

Gecenin kahramanı olarak «Türk dansözü Nana gösteriliyordu. Milano gazeteleri bile «Roma sosyetesine gösterilen Türk strip-tease'i» diye manşetler kullanmışlardı.

Bu arada dansöz Nana birkaç defa emniyete celbedilmiş, uzun uzun ifadesi alınmıştı. Gazeteler dansözün derhal hudut dışı edilmesini istemekteydiler ama Nana da asillerin ve film yıldızlarının dans esnasında kendisini zorla soyduklarını iddia ediyordu.

O gece zilzurna sarhoş vaziyette çarliston oynıyan Anita Ekberg oteldeki odasından çıkmıyor, kimseyle görüşmek istemiyordu. Kulüpten kaçan sosyete mensuplarından bir tanesi bile ortada yoktu. Hepsi evlerine kapanmışlar, hâdiselerin seyrini gazetelerden takip ediyorlardı.

Yıldız Asfaltında, KALORİFERLİ
Apartman Dairelerinden biri ile

bu şahane manzara
sizin olabilir!

Türkiye İmar Bankasında açtıracağınız en az 200 liralık bir hesap, size şehrin her tarafına yakın Yıldız Asfaltında, bu KALORİFERLİ Apartman Dairelerinden birini kazandırabilir. Ayrıca İç Erenköy'de Arsalar ve zengin Para İkramiyeleri.

30 uncu YILDÖNÜMÜ münasebetiyle
her hesap açtırana:
CAZİP HEDİYELER

Türkiye İMAR BANKASI

AŞİREFENDİ : Büyük Postahane arkası
SİRKECİ : Asmaaltı Kahve karşısı
GALATA : Yüksekkaldırım başında
ELMADAĞ : Divan Oteli karşısı
KADIKÖY : Sebze Hali karşısı
SARIYER : Köprübaşı
ÇAPA : Fındıkzade
HASANPAŞA : Kadıköy

En yakın arkadaşının kaleminden en hakiki çehresiyle :

Townsend'in Ümitsiz Aşkı

6

YAZAN : NORMAN BARRYMAINE

ÇEVİREN : ADNAN SADRİ

TOWNSEND, yirmi sekiz ay müddetle Brüksel Sefareti'nde çile doldurdu. Bütün dünya matbuatı ondan bahsediyordu. Lâkin o, bu mevzu hakkında bir kelime sarfedecek vaziyette değildi. Sıkıntıdan patlıyordu. Fakat herşeye tahammül etmiye mecburdu...

Kendi kabuğuna çekilmiş bir çilekeş'e benziyordu. Sanki bomboş bir âlem içerisinde yaşıyordu. Halbuki muhiti dostlarla doluydu. Bu dostlar arasında, bir kenara çekilip yaşamağa mecbur kalmak ne kadar acıydı...

Prenses Margaret, yirmi beş yaşına basınca onunla evleneceğine söz vermişti. Fakat bu mesele hakkında Peter'in ağzını sıkı sıkı kapalı tutması lâzımgeliyordu. Artık o konuşamıyacak, onun yerine başkaları konuşacaktı...

Brüksel sosyetesi, ilk ağızda Townsend'e bir kahraman payesi vermeyi kararlaştırdı. Her gün onu yüzlerce davetiye yağmuruna tuttu. Fakat o, bu davetlerin hiçbirine uğramıyor, sadece bir hava ataşesi olarak gitmesi icabeden toplantılarda hazır bulunuyordu. Ekseri, birkaç samimî arkadaşiyle akşam yemeği davetlerinde görünüyordu. Yeni moda kokteyl partilerden hiç hoşlanmıyordu. Şayet bunlardan birine gitmek mecburiyetinde kalırsa, orada hoşlandığı birkaç arkadaşının yanına gidiyor, bir kenara çekilip sessiz sadasız toplantının sonuna kadar havadan sudan konuşuyordu...

Townsend'in bu hali, sefiri galiba hayal sukutuna uğratmıştı. O Peter'i daha başka türlü tahmin ediyor, onun zarif bir salon adamı olduğu kanaatini besliyordu. Kendisi de bekârdı. Townsend'in Saraydaki tecrübelerinden epey istifade edeceğini tahmin ediyordu. Halbuki, genç Albay, düşündüğünün tam tersi çıkmıştı !... Townsend, her türlü eğlence ve toplantıdan mütemadiyen kaçmakta, kendisini sosyeteden gizlemekte idi... Peter, bütün vaktini çalışmıya verip alâkasını herşeyden kesmek istiyordu. Fakat vazifesi o kadar hafifti ki! Hattâ yok gibiydi. Belçika dost bir memleketti. Böyle bir memlekette askerî malûmat toplamak için oraya buraya koşmıya, büyük gayretler sarfetmiye lüzum yoktu. Bu öyle bir vazife idi ki, Townsend'in dörtte bir zekâsına malik bir insan, aynı işi büyük bir başarı ile yapabilirdi.

Hava ataşeliği bürosunda çalışan bir tek memur vardı. O da bir hava çavuşuydu. Çalışacağı oda, sefaret binasının ikinci katında ve arka taraftaydı. Biraz kasvetliydi. Yerde, ortada ufak bir halı vardı. Kenarda bir masa, etrafında birkaç iskemle görünüyordu. Duvarlarda Kraliçeyle Edinburgh Dükü'nün resimleri asılıydı. Odaya, kırmızı yol halıları döşeli geniş bir merdivenden çıkılıyordu...

Peter, Brüksel'de resmi kabullerde tanıştığı Belçika'nın en güzel kızlarına hiç aldırış etmedi. Herhangi bir kadınla ikinci defa adının çıkmasını arzu etmiyordu. Hiçbir kızla alâkadar olmamak kararındaydı. Halbuki hanımlar da aksine, etrafında pervane gibi dönüp duruyorlardı !...

Bir müddet sonra, Townsend'in hakikaten sosyeteden kaçtığını herkes iyice anladı. Davetler seyrekleşti. O zaman Peter, boş vakitlerini nasıl geçireceğini düşünmiye başladı...

Londra'dan ayrılırken, sürgün hayatının sadece bir sene süreceğini tahmin ediyordu. Resmî makamlarca alınmış karar da böyleydi. Fakat Prenses Margaret'in, Townsend'le evlenme kararının gayet katî olduğu anlaşılınca, bu karar derhal değişiverdi ! Margaret yirmi beş yaşına basıncıya kadar Townsend Brüksel'de kalacaktı !...

Şu halde Townsend, bu kadar zaman kendini oyalıyacak bir meşgale bulmak mecburiyetinde kalıyordu. Bu, ne gibi bir iş olabilirdi ?...

Önce Fransızca öğrenmiye karar verdi. Bir seneden fazla bu lisan üzerinde çalıştı. Muvaffak da oldu. Bugün Fransızcayı gayet pürüzsüz bir şekilde konuşmaktadır.

Lâkin, yalnız lisan üzerinde çalışmak da boş vakitlerini doldurmıya kâfi gelmiyordu. Kendisine ikinci bir meşgale daha bulması lâzımdı. Çok geçmeden bunu da buldu. Ata binmesini seviyordu. Bu spor üzerinde, çalışacak ve binicilik müsabakalarına iştirak edecekti. Belçika'nın en meşhur «Entrier Belge» binicilik kulübüne yazıldı.

Bu arada, Brüksel'de kendisine güzel bir ev bulmayı da ihmal etmemişti. Louise Caddesi'nin sonunda ayda 20 sterlin kirası olan döşeli bir apartman dairesi tuttu. Üç odası vardı. Odalardan biri çok geniş bir salon halindeydi. Bir köşesinde yemek yeniyor, öbür köşesinde oturuluyor ve misafir kabul ediliyordu. Diğer iki küçük oda, birer kişilik yatak odalarıydı. Bunlardan başka, güzel bir mutfağı ile rahat bir banyosu vardı. Mobilyalar mavun cilâlıydı. Tatlı mavi bir kumaşla kaplanmıştı. Ortadaki bej halı bu renklerle hoş bir tezat teşkil ediyordu.

Peter şöminenin üzerindeki mermere iki oğlunun fotoğraflarını yerleştirmişti. Prensesin hiçbir resmi görünürlerde yoktu. Onlar, deri bir albüm içinde, köşedeki masanın çekmesinde gizliydi...

Townsend'in hayatı bu evde gayet sade geçiyordu. Bu çekingenliği çoğu kimseler lüzumsuz buluyordu. Fakat onun cemiyet hayatından kaçması, sadece dedikodu olur diye değildi. Yaradılış itibariyle, sessiz ve yalnız bir hayattan hoşlanıyordu... İşte bunun için değil miydi ki, sonradan bir dünya turuna çıkmaya karar vermişti...

Bir sene içinde, biniciliği de fevkalâde ilerletti. Yarışlara iştirak etmeyi düşündü. Haftada iki, bazan da üç defa muntazaman, «centilmen» yarışlarına girmiye başladı. Belçika'dan vazifesi nakledilinceye kadar bu sporu bırakmadı. Hattâ, atla bütün Avrupa'yı dolaştı. Paris'ten başlayıp Madrit, Frankfurt, Viyana, Oslo, Milâno ve Zürih'e kadar uzandı.

1955 senesi, atlı spor sahasında, Townsend için başarılı oldu. At yarışlarına girmeyi bir vazife gibi ciddî tuttu. Her sabah güneşle beraber kalkıyor, Belçikalı binicilik antrenörü Alfred Hart'ın nezaretinde saatlerce ormanlar içinde at koşturuyordu. Bu arada şişmanlamamıya da dikkat ediyor, biraz kilo aldı mı derhal idmanlarını sıklaştırıyordu... *(Devamı gelecek sayıda)*

Towsend, halen dilber sekreteri Marguerite, ile birlikte yeni bir dünya turuna çıkmış bulunuyor. Resim, belki de istikbalin sevgilileri olacak bu çifti İsrael'de Tel-Aviv hava alanında kartpostal alırken gösteriyor.

Türkiyede neşir hakkı yalnız Hayat mecmuasına aittir...

YAHYA KEMAL

Sanat anlayışı ve şiiri hakkında kendi ağzından derlenmiş notlar.

YAZAN : ŞEVKET RADO

YAHYA KEMAL öldü. Onun ölümüyle Türk şiirinin en büyük üstadlarından biri ebediyete intikal etmiş oluyor. Yahya Kemal için «ebediyet» sözü öyle gelişi güzel veya hatır sayarak kullanılan bir söz değildir. Yahya Kemal'in şair olarak ömrü Türk dilinin ömrü ile beraberdir. Güzel Türkçe yaşadıkça Yahya Kemal'in şiirleri de yaşıyacaktır.

■

Yahya Kemal'in hemen bütün şiirleri neşredilmiş, fakat kendi arzu etmediği için bunlar bir kitap halinde toplanmamıştır. Hayatta iken şiirlerini bir kitapta toplamayı niçin arzu etmezdi ? Bunu açık olarak söylememiştir. Belki bunlar bir kitaba geçerse değişmez hale geleceklerinden korkardı. Çünkü şiiri kelimelerin istifi olarak kabul eden Yahya Kemal en mükemmel istife ulaştığından emin olamıyordu. İhtimal daha mükemmelini bulduğu zaman mısraı değiştirebileceğini düşünürdü. Kaç defa kitabını bastırmıya hazırlanmış, sonunda yine vazgeçmiştir.

■

Yahya Kemal bütün hayatı boyunca şiir üzerine konuşmuştur. Fakat şiirleri gibi, şiir anlayışını da bir kitaba geçirmemiştir. Bunları yazmazdı ama dostlarına anlatmaktan da usanmazdı. Onun için şimdi hayatta Yahya Kemal'in şiir anlayışının ne olduğunu onun ağzından dinlemiş pek çok insan vardır. Hattâ bunlardan bazıları o düşünceleri not etmekten kendilerini alamamışlardır. Ben de bir zaman bu hevese kapılmış, şiirine, sanat anlayışına, hattâ hayatına dair anlattıklarını, lâtif sohbetinden ayrılıp da eve döndüğüm zaman bir deftere not etmişimdir.

Bu notlar 1947 ile 1948 senelerine rastlıyor. O zamanlar biz Vedat Nedim Tör'le beraber «Aile» mecmuasını neşrediyor, üstada şiirleri için o devirde pek yüksek sayılan bir telif hakkı ödüyorduk. Bundan kendisi çok memnundu ve şiirlerinin neşri sık sık toplanıp türlü mevzular etrafında görüşmemize, pek tatlı sohbetlere vesile oluyordu. En güzel şiirlerinden olan «Rindlerin Akşamı», «Hayalşehir», «Sessiz Gemi», «Derin Beste», «Endülüste Raks», «Siste Söyleniş» ilk defa Aile Mecmuasında neşredilmiştir.

O zaman bunları, türlü diller dökerek, âdeta zorla kendisinden alıp neşrediyorduk. Aile Mecmuası kapandıktan sonra «Üsküdarın Dost Işıkları», «Kaybolan Şehir», «Maltepe», «Baki'nin Gazelini Taştır», «Hüzün ve Hâtıra», «İstinye», «Cinler», «Eski Paris», «Modada Mayıs», Doktor İhsan Şükrüye ithaf ettiği «Rübailer», «Kocamustâpaşa», «Hayali Söyleniş» adlı şiirleri «Hayat» mecmuasından evvel çıkardığımız «Resimli Hayat» mecmuasında okuyuculara sunulmuştur. Şimdi gelelim notlara :

MODERN RESİM HAKKINDA

18 şubat 1947 günü Park Otel'de kendisini ziyaret etmiştik. Üstadın modern resim hakkındaki düşüncesini öğrenmek istiyorduk. Kendisine yeni çıkan bir Picasso albümünü göstererek ne düşündüğünü sorduk. Güldü. Albümün sayfalarını karıştırdı. Bir hikâye anlatayım, dedi.

«Bir madam, resmini yaptırmak üzere kübist bir ressama gitmiş. Yalnız :

— Çok rica ederim, beni bir gözlü yapmayınız, demiş.

Ressam da büyük bir nezaketle eğilerek :

— Emredersiniz madam, demiş, ne kadar isterseniz o kadar göz yaparım !

Bu hikâyeyi anlattıktan sonra yine gülerek albümü çevirmiye devam etti :

— Ben bu resimlerden bir şey anlamıyorum, dedi, fakat sahiden anladıklarını ve hayran olduklarını söyliyenler var. Ben Pariste Picasso'nun sergilerini gördüm. Hıncahınç kalabalıktı, tablolar beş bin, on bin liraya âdeta kapışılıyordu. Bu resimleri sevenlerin söylediklerine göre anlamak için bunlara başka bir gözle bakmak lâzımmış. Ben o gözle bakamadığım için ihtimal anlıyamıyorum»

ŞİİR VE HÜRRİYET

Yahya Kemal az sonra bu bahsi kapatarak şiire döndü :

— Ben eskiden zannederdim ki bir türlü şiir vardır. Başka türlü şiirler alışılmış vezin ve kafiyeler içinde söylenmiş birtakım lâflardan ibarettir ve tamamiyle acemice sözlerdir. Şimdi yavaş yavaş anlıyorum ki birkaç türlü şiir vardır. Esasen sanatın ne olduğunu bilmek istidadiyle dünyaya gelmiş insan da pek azdır. Dikkat ettim. Bunlardan bazıları bir türlü, bazıları başka türlü şiiri seviyorlar. Demek ki her türlü şiirin yazılmasına müsaade etmek lâzımdır. Zira şiir de, sanat da hürriyete dayanıyor.»

Ve devam etti :

— Sanatın mevzuları tahdit edilince yahut emirle şiir yazdırılınca sanatın kökü kuruyor. Meselâ Fransa'da siyasetin sanatı tahdit etmediği devirlerde türlü türlü, eşi görülmemiş sanatkârlar belirmiştir. Sanatkâr imal edilen bir şey değildir. Onu tabiat hazırlar ve ortaya atıverir. Bakarsınız bir Balzac çıkar, bakarsınız bir Stendhal çıkıverir. Halbuki sanata müdahale olduğu devirlerde, meselâ Stalin devrinde Dostoiewski harap olur gider, kökü kurur ve yeni bir tek sanatkâr çıkmaz.»

Yahya Kemal, bilhassa o sıralarda kendi şiir anlayışına hücum eden solculara çok kızıyordu. Biri çıkmış, Yahya Kemali kastederek : «Hâlâ mı Kanlıca, hâlâ mı Çamlıca ? İnsanlık aç ve sefil inlerken bu şiirleri dinlemiye tahammülümüz yoktur» demiş. Bir başkası da ona idam sehpasını göstermiş.

Yahya Kemal, ağzına gelen küfürü savurarak :

— İnsanlık şimdi mi sefalet içinde ? dedi. İnsanlık en az 2500 seneden beri sefalet içindedir. Eğer bütün şairler insanlığın sefaleti ile meşgul olmıya mecbur edilmiş olsaydı bugün İLYADA olmıyacaktı. 2500 senelik sanat olmıyacaktı. Lâtin şairi Horace Epigramlarını yazdığı zaman Roma halkının onda sekizi esirdi, muztaripti. Eğer bu mevzu ile uğraşmıya mecbur edilseydi Horace da olmıyacaktı. O harikulâde olarak vasıflandırılan eserlerden beşe-

RİNDLERİN ÖLÜMÜ

Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış;
Yeniden, hergün açarmış, kanayan rengiyle,
Gece, bülbül, ağaran vakte kadar ağlarmış,
Eski Şiraz'ı hayâl ettiren âhengiyle.

Ölüm âsûde bahar ülkesidir bir rinde;
Gönlü her yerde, buhurdan gibi, yıllarca tüter.
Ve serin serviler altında kalan kabrinde
Her seher bir gül açar, her gece bir bülbül öter.

Üstad Yahya Kemal'i çok uğraştıran bu şiir onun en sevdiği şiirlerinden biri idi. Nitekim son kıt'asının mezar taşına yazılmasını vasiyet etmiştir.

mücadele Türk milletinin istiklâl dâvâsı idi. Sanat, şiir ise tamamen ayrı bir dâvâ idi. İkisini birbirine karıştırmadım. Hattâ bir gün mücadelenin başta gelen şahsiyetlerinden biri çağırdı :

— Sen bizim istediğimiz gibi şiirler yaz ! dedi.

— Yazamam, dedim.

— Neden ? dedi. Sen nasıl şiir yazarsın ?

— Ben ancak kendi istediğim gibi şiir yazarım. Sizin istediğiniz gibi yazarsam o zaman yazacağım şey şiir olmaz, dedim. «Çünkü sanat tamamen ayrı bir meseledir. Halbuki bizimkiler karıştırıyorlar.

Sanatkâr ancak hürriyet havası içinde yetiştirilir.»

JEAN MORÉAS VE YAHYA KEMAL

Yahya Kemal, konuşmamızın başında açılmış olan Picasso ve modern resim mevzuuna tekrar dönerek sanattaki acaipliklere temas etti ve Fransızların meşhur sembolist şairi Jean Moréas'tan söz açarak :

— Bu Arnavut asıllı şairin memleketinde yapmadığı acaiplikler kalmamış. Ama sonra klâsiklerin en eskilerine dönmüş. Harikulâde bir kulağı vardı. «Yirmi yaşında kulağım kemale erdi» derdi. Fransızcayı harikulâde bilirdi. Ben bir gün onu Pariste kahvede gördüm. Şair Mallarmé karşısına oturmuş, bir çocuk gibi onu dinliyordu. Ben şiirde ondan çok istifade ettim. Onun klâsiğe dönüşü bende büyük bir intibah uyandırmıştır. Onun şiirini dinledikçe ben bizim eski şiirimizi daha iyi anlardım.»

NASIL ŞİİR YAZARDI ?

22 ocak 1948 de üstadla Serkidoryan'da bir öğle yemeği yemiştik.

(Devamı 18 inci sahifede)

Hayat

YAHYA KEMAL BEYATLI

1884 – 1958

(Baştarafı 15 inci sahifede)

Kendisi Pakistan'a Büyük Elçi olmuştu ve şubat başında hareket edecekti. Döndü dolaştı söz yine şiire geldi :

— Şiir madeni azdır, dedi.

Ben :

— Belki maden çok ama işleyicisi az, dedim.

— Hayır, dedi, şiir insanın ruhunda da azdır. Pek az yer tutar ve zaman zaman belirir. İyi şair işte o anı işleyendir. Meselâ ben bir şiiri hazırlarken günlerce bir kelimeyi ararım. Bulamam. Fakat bir an olur, bir de bakarım ki kelime kendiliğinden geliverir ; günlerce, âdeta ıstırap çekerek aradığım kelime dudaklarımdan dökülüverir.

Zaten şiir bana mısra halinde gelmez; bütüniyle, vezniyle, şekliyle, muhtevasiyle, örgüsüyle gelir. Yani bir mısra söyleyip onun üzerinde işliyerek diğerleri tamam olmaz. Şiiri heyeti umumiyesiyle ve her tarafından işlerim ve ben mukadder olan kelimeyi ararım.

Bilirsiniz, «Rindlerin Ölümü» diye bir şiirim vardır. O şiirin en çok **«Eski Şîrazı hayal ettiren âhengiyle»** mısraı beni yormuştur. Dilime bir «tahayyül» kelimesi takılmıştı. Yani bu mısrada bir «tahayyül» veya ona benzer bir kelime olacaktı. Fakat bir türlü bulup yerine yerleştiremiyordum. Tam üç ay aradım. Deli olacaktım. Geceleri uyku uyuyamıyordum. Bir gün Bostancıda bir ahbabımın evinde misafirdim. Ayrılırken, tam merdivenleri indiğim sırada :

«Eski Şîrazı hayal ettiren âhengiyle»

diye mısraı söyleyiverdim. Kelimeyi bulunca öyle rahat ettim ki : «Bir daha şiir yazarsam Allah belâmı versin !» dediğimi hatırlıyorum.»

BİR BAŞKA MISRA

Ve üstad devam etti :

— Benim «Tamburi Cemil'in ruhuna gazel» deki «Cânibi rahmete son çektiği sagarle döner» mısraım da bunlardan biridir. Şiir tamam olmuş, yalnız bu son mısra kalmıştı. Bir türlü yapamıyordum. Benim âdetimdir : Mısraın bazı kelimelerini bulduktan sonra bulamadığım kelimeler yerine muvakkat bazı kelimeler takarak araştırmıya devam ederim. Bu son mısraa da «... ruhu muattarla döner» diye muvakkat bir terkip takmıştım. Bir arkadaşıma bütün şiiri göstererek «Bunda noksan ne var ?» diye sordum. Okudu. «Mükemmel, dedi, hiçbir noksan yok !» Ben «Bir daha oku !» dedim. Yine «Tamam» dedi. İşte o sırada ben de mukadder kelimeleri bularak :

Cânibi rahmete son çektiği sagarle döner»

Deyiverdim. Şiiri aldım. Mısraı olduğu gibi yerine koydum. Okudu ve : «Meğerse noksanmış, hakikaten şimdi tamam oldu» dedi.

Anlayışlı bir adam değil mi ?

■

Yahya Kemal bu konuşmamızda başından geçen bir aşk hikâyesini de anlatmıştır. Onu da inşallah başka bir vesile ile size anlatırım.

GELECEK SAYIMIZDA

Yahya Kemal'in Varşova'dan Fazıl Ahmet Aykaç'a gönderdiği mektuplar.

ÇOCUKLUK FOTOĞRAFI — Büyük şair Yahya Kemal Beyatlı'nın «Foto Sabah» arşivinden alınan bir çocukluk fotoğrafı. Bu fotoğraf Niş'te çekilmiştir.

"daha güzel olmak" SCHERK ile başlar

G 56

Cazibenizi yapan nedir?

Harikulâde teninizdir!

Ancak fevkalâde berrak bir yüz tenine sahip olan kadınlar, hakikaten güzel ve cazip sayılır. Siz de, Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonunun bahşettiği tazeliğe hiç zahmet çekmeden kavuşabilirsiniz. Derhal sihirli tesirini gösteren Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu cilde nüfuz eder, mesamelerde biriken kirleri kökten temizler ve cildin her hücresine yepyeni bir hayatiyet bahşederek, tene harikulâde bir tazelik verir. Teninize bu imkânı vermekte geç kalmayınız: sizi derhal inandıracak olan Scherk tecrübesini bugünden deneyiniz.

İŞTE İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur ! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

Scherk Lotion Faciale YÜZ LOSYONU

2 Yüzlü Kedi

YAZAN GORDON YOUNG = ÇEVİREN ADNAN ERİM

— 10 —

RENÉ ihtiyatlı adımlarla masaya yaklaştı. Kedi'ye hayretle sordu :

— Burada ne arıyorsun kuzum ?... Sen «Hastane» de değil miydin ?...

Kedi soğuk soğuk gülümsedi :

— Otur da anlatayım René...

Aubertin, şüpheli nazarlarını Carré'den ayırmadan bir iskemleye çöktü. Gelen garsona üç kokteyl ısmarladı. Bu arada Marco Amca, yüzünden eksilmiyen tatlı tebessümü ile kızı Elizabeth'in o gece doğum yıldönümü olduğundan bahsetmiye başlamıştı.

Bundan sonrasını yine René Aubertin'in ağzından dinliyelim :

«O masada oturduğum müddetçe bu hâdisede bir gayrı tabiîlik havası sezmiye başlamıştım... Müthiş bir huzursuzluk içimi kemiriyordu.

— Seni burada göreceğimi katiyen ümit etmiyordum Carré !... dedim.

— Acele etme René, herşeyi olduğu gibi anlatacağım !... diye cevap verdi.

— Öyleyse anlat Carré... Meraktan çatlıyacağım !...

Bir gece evvel, raporumu vermek üzere Lamarck Caddesi'ndeki eve gittiğim zaman orada Boby Roland'ı bulmuştum. Roland, bana Kedi'nin yakalandığını söylemiş ve buralarda dolaşmamamı tembih etmişti. O zaman hemen Carré'nin odasına koşmuş, Gizli Teşkilâta ait ne kadar evrak buldumsa hepsini bir valize tıkarak kendi evime götürmüştüm. Evde valizi karıma teslim etmiştim. Akşam saat yirmiye kadar dönmediğim takdirde valizin içindeki herşeyi yakmasını söylemiştim. Sonra da evden ayrılmıştım.

Carré birşeyler söylemiye hazırlanırken dört kişinin bizim masaya yaklaşmakta olduğunu gördüm. Yüzlerini hiç beğenmedim. Yavaşça iskemlemden kalkmıya niyetlenirken kürek kemiklerimin üzerine iki tabanca namlusunun birden dayandığını hissettim. Aynı zamanda, bozuk Fransızca ile bir ses kulağıma fısıldadı :

— Alman polisiyiz !... Kıpırdama ! Kurşunu yersin !...

O anda Carré ile göz göze geldik. Yemyeşil bir yüzle bana bakmaktaydı. Öyle zannettim ki, o da şu dakikada bizimle beraber tevkif edilmişti...

Üçümüz birden masadan kalktık. Kokteyller gelmiş, fakat bunları henüz içmiye vakit bulamamıştık. O sırada ne yaptığımı bugün gibi hatırlıyorum !...

Garsonu çağırıp hesabı istedim. Sonra, üç kokteyli birden üst üste yuvarladım ! Hayretle bana bakmakta olan garsona borcumuzu ödedim. Kapıya doğru yürüdüm. Marco Amca da yanımdaydı. Carré, arkada kalmıştı. Heyecanla seslendi :

— Marco Amca, masada defterini unuttun !...

Almanlar, Marco Amca'nın, masanın üzerinde defterini bıraktığının farkına varmamışlardı. Kedi'nin bu ihtarı üzerine hepsi masaya baktılar. Defteri görüp aldılar. Bunun içinde birçok sahte hüviyet cüzdanları vardı. Marco Amca onu cebinde bulmasınlar diye mahsus masada bırakmıştı. Carré de mahsus arkadan seslenerek bu mühim vesikayı Almanlara teslim etmişti. Halbuki sesini çıkarmasaydı Almanlar bu mühim vesikayı elde edemiyeceklerdi...»

Marco Amcayla Aubertin derhal VII. Edouard Oteli'ne götürüldüler. Kısa bir sorgudan sonra akşamın sekizinde Fresnes Hapishanesi'ne sevkedildiler. Tam bu saatte, Marco Amca'nın evinde kızının doğum günü merasimi başlamak üzereydi. Aubertin'in genç karısı da, kocasını yemek sofrası başında heyecanla bekliyordu...

Marco Amca, altı ay müddetle hapishanede kaldı. Mütemadiyen sual yağmuruna tutuldu. Zincirlere vurularak kapkaranlık bir hücreye kapatıldı. Türlü işkenceler yapıldı. Nihayet, 1943 senesinde ölüme mahkûm edildi. Hücresinden çıkartılarak önce Buchenwald, sonra da Neuengamme kampına sürüldü. Fakat bir ilim adamı olduğu için ona, burada güya ilmî bir vazife vermek istediler ! Tecrübe yapmak maksadiyle hapishanedeki arkadaşlarına tifo mikrobu aşılamasını emrettiler ! Marco Amca bu emri şiddetle reddetti. Onun üzerine kendisini derhal Mathausen kampına sürdüler. Kamptaki mesul subaya da şu emirnameyi yolladılar : «Bu mahpus size gelir gelmez derhal yokedilecektir !» Fakat bir mucize Marco Amca'nın hayatını kurtardı. Gecenin geç vaktinde gönderildiği için herzamanki görevli subay vazifesini bitirerek gitmişti. Onun yerine, Marco Amca'nın eskiden mensup olduğu tank alayından bir subay vekâlet ediyordu. Bu eski dost onu görür görmez derhal emirnameyi yakarak ortadan kaldırdı. Böylece Marco Amca, kampın hastanesinde vazife aldı. Uzun zaman bu hastanede birçok hastaları iyi etti. Harbin nihayete ermesinden sonra da Fransız Kızılhaç Teşkilâtı'nda fedakârca çalıştı. Nihayet 1950 senesinde, ıstıraplı esaret senelerindeki ağır işkencelerin yıprattığı vücudu bu dünyanın cefasına daha ziyade tahammül edemedi. Sessiz sedasız öbür dünyaya göçüp gitti...

Aubertin'e gelince... O da on sekiz ay Fresnes hapishanesinde çürüdü. Sonra yirmi altı ay Mathausen kampında işkencelere tahammüle çalıştı. Hastalandı. Hastalığını gardiyanlardan saklamaya muvaffak oldu. Çünkü hastalanan mahpusları derhal imha etmek usuldendi. Nihayet harbin sonu geldi. Almanlar çekilince o da diğer mahpuslar gibi hürriyetine kavuştu. Fakat evine dönmek istediği zaman bir de baktı ki, ne karısı var, ne de evi !... Büyük bir irade sarfederek yeni baştan çalışmıya girişti.

Tekrar evlendi. Yepyeni bir iş kurdu. Az zamanda ilerledi. Sentetik kauçuk sanayiinin muvaffak bir siması oldu...

■

Kedi, henüz ihanet serisini sona erdirmiş değildi ! Bu kara listeye ilâve edilecek bir aile daha kalmıştı: Hugentobler ailesi...

Bleicher'le beraber Lamarck Caddesi'ne çıktılar. Karı - koca Hugentobler ailesi, emin bir «posta kutusu» vazifesi ifa ediyorlardı. Kedi, binanın zilini çaldı. Kapı açılır açılmaz o önde, Bleicher arkada içeri daldılar. Bleicher hemen tabancasını çekti.

— Alman polisi namına ikinizi de tevkif ediyorum !... diye bağırdı.

Madam Hugentobler bir an ne yapacağını şaşırdı. Sonra Carré'ye yalvarmıya başladı. On dört yaşında bir kızı, on aylık bir bebeği vardı. Bunlara kim bakacaktı ?!... Bebek ne olacaktı ?!...

Carré, soğukkanlılıkla, kılını bile kıpırdatmadan, kadının ağlamasını, yalvarmasını fütursuzca seyrediyordu. Bleicher'in ağzından soğuk bir şekilde şu kelimeler döküldü :

— Kızınıza ve bebeğinize Fransız Hükümeti göz kulak olacaktır Madam !

İkisini de kaptıkaçtıya tıkıp hapishaneye sürüklediler. Madam Hugentobler, bebeğinin ve kızının hasretine dayanamıyarak hapishanede yarı çılgın bir hale geldi. Çok geçmeden bir gece kendini hücrenin tavanına asarak intihar etti !...

Yine gelelim Kedi ile Bleicher'e... Pek hareketli geçen bir günün sonunda büyük ihanet serisi sona ermiş, Mathilde Carré, bütün arkadaşlarını kendi eliyle birer birer düşmana teslim etmişti. Artık yapacak birşey kalmamıştı.

Bleicher, Carré'yi tekrar hususi arabasına bindirdi. En lüks ve pahalı bir lokantanın önünde durdular. Kapıdan içeri girerken lokantanın resmî elbiselerini giymiş gayet nazik bir garson onları karşıladı. Yer gösterdi. Loş ışıklı geniş salonda başbaşa rahat koltuklara kuruldular. Derhal soğuk şampanyalar açıldı. Bleicher sanki Kedi'ye, bir gece evvel La Santé Hapishanesi'nin rutubetli hücresinde geçirdiği ıstıraplı dakikaları unutturmak istiyordu. O ıstıraplı dakikalar belki unutulurdu. Fakat şu eşi görülmemiş ihanet, hatırlardan nasıl silinebilirdi ?...

Fevkalâde bir akşam yemeğinden sonra, Kedi kendisini tekrar Bleicher'in arabasında buldu. Fakat Carre'nin evinin bulunduğu Cartot Caddesi'ne doğru girmiyorlar, Paris'in dış mahallelerine çıkan geniş asfalt üzerinde baş döndürücü bir hızla uçuyorlardı...

Bleicher ona ne söz vermişti ?... Kendisine «iyi niyetle» yardım edecek olursa serbest kalacağını temin etmemiş miydi ?...

Kedi, en geniş bir şekilde «iyi niyet» göstererek tamamen Alman dostu olmuş, müttefik istihbarat teşkilâtının en güvenilir mensuplarını ortadan yoketmişti !...

Öyleyse nereye gidiyorlardı ? Kedi niçin o dakikadan itibaren serbest bırakılmıyordu ?...

Bleicher, mantara basmaktan hiç hoşlanmıyordu. Bir defa ele geçirmiş olduğu tehlikeli avını bir daha serbest bırakır mıydı ?!...

Asfalt üzerinde yağ gibi kayan hususi araba, Alman casusluk teşkilâtı karargâhının bulunduğu Harry Baur villâsına doğru uçuyordu...

Bundan sonrasını, Carré'nin hâtıra defterinden, okuyalım :

«— Böyle nereye gidiyoruz Mösyö Bleicher ?... diye sordum.

— Yatmıya gidiyoruz... dedi.

— Verdiğiniz sözü unuttunuz mu ?!

— Hayır unutmadım. Şu dakikadan itibaren serbest bulunuyorsunuz... Sadece benim misafirim ve en güzel arkadaşımsınız !...

Bu sözlerine kızmadım. Kızacak kuvvetim kalmamıştı. Daha doğrusu, bundan sonra cereyan edecek vakaları takdir edemiyordum. Villa'ya varıp odam gösterilinceye kadar aynı halim devam etti. Vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Bana tahsis edilmiş bulunan odaya girdim. Elbiselerimi çıkarıp pijamalarımı giymiye hazırlandım. İşte o sırada kapı açıldı. Kendimi dünyanın en iğrenç mahlûkuyla yapayalnız buldum. Bir gece evvelki kapkaranlık zindan hücremi derin bir pişmanlıkla hatırladım...»

Carré, böyle söylüyordu ama hakikatte hayatından hiç de şikâyetçi olmadığı anlaşılıyordu. İlk ağızda biraz yadırgamakla beraber yeni muhitine hemen ikinci gün hayret verici bir şekilde intibak edivermişti... Kedi bu ikinci günü de kendi kalemiyle şöyle anlatıyor :

«Bugün de sona ermiş, yatmak üzere odama çekilmiştim. Karyolama girmiye hazırlanıyordum. Yine kapı açıldı. Bleicher geldi. Derhal itina ile giyinmemi, makiyajımı da dikkatle tazeliyerek aşağıdaki büyük salona inmemi söyledi. *(Devamı gelecek sayıda)*

Yeraltı teşkilâtı mensupları Kedi'nin ihanetiyle yakayı ele verirken, öte yandan sabotajlar devam ediyordu.

MODA

BÜZGÜLÜ — Yuvarlak bebe yakalı, kısa takma kollu, düz kesilmiş sade bir elbise. Modelin hususiyetini öndeki iki düğme ve bele konan lâstik büzgü teşkil etmektedir.

PLİKAŞELİ — Açık bej rengi yünlü kumaştan yapılmış bu pratik elbisenin hususiyeti, öndeki roba ve büyük plikaşededir.

KEMERLİ — Yünlüden yapılmış bu öğleden sonra elbisesinin özelliğini yanlardaki üçgen parçalar ve enli kemer teşkil ediyor.

Yuvanız İçin
Pratik Tavsiyeler

Kapılar birbirlerine yakınsa

Kapıları duvar renginde boyayınız. Şayet çerçevede ısrar ediyorsanız, bu takdirde ince bir zırhla yetinmek **YERİNDE** olur.

Haliyle göze hoş görünmeyeceğinden kalın ve koyu renkte çerçeve çekmek suretiyle büsbütün tebarüz **ETTİRMEYİNİZ**...

Merdiveniniz oturma odası ile irtibatta ise

SEYAHAT. — Yolculuk için gayet pratik olan bu kıyafetin etek ve pardesüsü aynı renkte gri yünlüden, spor ceketi ise turuncu renk kumaştan yapılmıştır. Yukarıdaki resimde takdim ettiğimiz bu sade modelin bütün güzelliği renk kontrastındadır.

Şayet oturma odanızın taban halısı düz renkte ise, merdivende de aynı desenli halı **KULLANINIZ.** Bu suretle merdiven, odanızın bir devamı haline gelir.

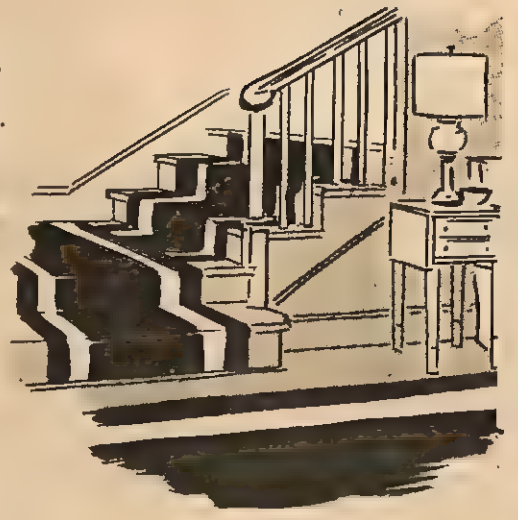

Merdivene döşenecek yol halısının odanın taban halısıyla tezat teşkil edecek şekilde **OLMAMASINA** dikkat ediniz...

DONMUŞ DENİZ

— 9 —

YAZAN: WILKIE COLLINS
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

BU ruh haleti içinde yalvarmalarına devam etti :

— Tahammül edemiyeceğin zorluklara katlanmaktan vazgeç. Yalvarırım sana. Yerin kolayca doldurulabilir. Fikrini değiştir, Frank. Burada benimle kal.

Wardour tekrar müdahale etti. Bu defa birincisinden çok daha sert bir lisanla :

— Onu kendi haline bırak !

Diye bağırdı. Crayford bu müdahaleye de kulağını tıkayarak, yalvarmalarına devamla :

— Yorgunluğa alışık olmadığını biraz önce sen kendin itiraf ediyordun. Son hastalığın seni ne kadar zayıf düşürmüş olduğunu hissetmiyor musun ? Karlar üstünde uzun boylu seyahatler yapmaya sıhhatin hiç de müsait değil.

Frank'ın yüzünde gördüğü veya gördüğünü sandığı yumuşama alâmetleri Wardour'u son derece sinirlendirmişti. Crayford'un kolundan tutup onu Frank'ın yanından uzaklaştırmaya çalıştı. Crayford, dönüp ona bakarak, sakin bir sesle :

— Richard ! dedi, sen kendini kaybetmişsin galiba ! Sana acıyorum. Elini kolumdan çek !

Wardour, vahşi bir hayvanın, sahibine teslim oluşu gibi zoraki bir hisle elini Crayford'un kolundan çekti. Bunu takibeden muvakkat sükût devresi, nihayet Frank'a konuşmak imkânını vermişti. Dedi ki :

— Bana göstermiş olduğun alâkadan dolayı sana çok teşekkür ederim, Crayford...

Crayford sevinçle müdahale etti :

— Demek sözümü tutacaksın ?

Frank, ciddî bir eda ile cevap verdi:

— Seni üzeceğimden dolayı beni affet, dostum. Fakat ben bu hususta katî kararımı vermiş bulunuyorum. Mademki keşif koluna ayrıldım, keşif koluyla gideceğim.

Bu sözleri söyliyerek Wardour'a yaklaştı. İçinde hiçbir şüphe bulunmıyan masum edasiyle Wardour'un omuzundan tutarak :

— Yorgunluk hissettiğim zaman sen bana yardım edersin, değil mi arkadaş ? Haydi, gel gidelim.

Dedi. Wardour, silâhını taşıyan gemicinin elinden silâhını kaparak, müthiş bir sevinç içinde :

— Gel, diye haykırdı, karlar ve buzlar üstünde yürüyelim ! Gel ! İnsan ayağı basmamış ve insan ayağının hiçbir zaman izlerine rastlanmıyacak yerlere doğru gidelim !

Crayford, kendinden geçmiş bir halde, onları birbirlerinden ayırmak için son bir hamle daha yapmak teşebbüsünde bulunmak istediyse de oradaki subay arkadaşları onu geri çekip buna mâni oldular. Şaşkınlık içinde birbirlerinin yüzlerine bakıyorlardı. Şikârlarını çeşitli yollarla imha eden merhametsiz soğuk, acaba bu sefer de onun şuurunu yoketmekle mi işe başlıyordu ? Herkes Crayford'u severdi. Acaba, ondan evvel kaybettiklerine şimdi de Crayford mu katılacaktı ? Onu tutup sandıklardan birinin üstüne oturttular ve nazikçe :

— Kendine gel, arkadaş ! Kendine gel !

Dediler. Crayford teslim olmuştu. Bu vaziyet karşısında ne yapılabilirdi ? Kaptan Helding'e gidip şüphelerini ona açıkça söyliyebilir miydi ? Elinde hiçbir delil olmadan bir subay arkadaşını nasıl lekeliyebilir, onu tahkir edebilirdi ? Kaptan, bir subay hakkında ileri sürülen bu canavarca ithamı işittiği zaman muhakkak ki ithamı yapanı hoş karşılamıyacak, onun aklından, hattâ vicdanından şüphelenmeğe başlıyacaktı. Yok, hiçbir ümit yok ! Yegâne güvenilebilecek, keşif koluna katılacak olan arkadaşlardı. Zira subaylar olsun, mürettebat olsun, Frank'ı severdi. Elleri ve ayakları çalışır bir halde kaldığı müddetçe yolda ona mutlaka yardım edeceklerdi. Onu her türlü tehlikeden muhafazaya çalışacaklardı.

Kumanda verildi : Kapı ardına kadar açıldı; kulübe bir lâhza içinde boşalmıştı. Merhametsiz beyaz kar üstünde ve merhametsiz karanlık gökyüzünün altında, kafile yol almaya başladı. Son kurtuluş ümitleri, harekete geçen bu meslektaşlarına bağlı bulunan hastalar ve zayıflar, onlara mecalsiz bir halde iyi yolculuklar temenni ediyorlardı. İçlerinde, günleri sayılı olan birkaçı da, kadınlar gibi, hıçkırarak ağlaştılar. Frank, kendisine babalık eden dostuna son veda sözünü söylemek üzere kapıya doğru dönerek :

— Allah senden razı olsun, Crayford !

Dedi. Crayford, yanındaki subayların elinden kendini kurtarıp ileri doğru fırladı ve Frank'ın her iki eline sarıldı. Bu elleri güya hiç bırakmıyacakmış gibi tutuyordu :

— Allah seni muhafaza etsin, Frank! dedi, seninle beraber olmak için dünyada neyim varsa verirdim. Haydi, yolun açık olsun ! Yolun açık olsun !

Frank elini salladı. Gözlerinde biriken yaşları eliyle dağıtarak kafilenin arkasından koşmıya başladı. Crayford, en son nasihatini kafilenin arkasından söyle bağırıyordu :

— Frank ! Dayanabildiğin müddetçe sakın kafileden ayrılma !

Herkesten arkaya kalıp karlar üstünde Frank'ı takibeden Wardour, durdu ve bir adım geriliyerek Crayford'a cevap verdi :

— Dayanabildiği müddetçe o, benim yanımdan ayrılmıyacaktır !

Richard Wardour elleri sandalda olduğu halde hâlâ duruyor ve düşünüyor.

Üçüncü sahne

Buzdağı

Bölüm XII

Yalnız ! Donmuş Deniz üstünde yalnız !

Kutup güneşi, vahşi bir hal arzeden gökyüzüne doğru sönük sönük yükseliyor. Şafak aydınlığiyle tuhaf bir şekilde birbirine karışan soğuk Kuzey bölgesinin donuk ışıkları kar sahralarını baştan başa örtmüş. Ta ufukta bir buz adasının yavaş yavaş güneye doğru ilerlediği, hayal meyal görülüyor. Biraz daha yakınlarda, akmakta olan çayın siyah dalgacıkları, buz adasının eteklerini yalıyor. Bundan daha yakında ise, bütün heybetiyle gökyüzüne doğru yükselen bir buzdağı, cereyana kapılmış, ağır ağır ilerlemekte.

Buzdağının eteğinde bir şeyler görünüyor. Bu vahşi ve monoton manzarayı bozan birşeyler... Evet, siyah renkte bir sandal ! Buzdağına yanaşmış. Sandalın arkasındaki buz mağarasında kâh ölen, kâh dirilen bir ateş yanmakta ve ateşin ışıkları, orada iki insan bulunduğunu göstermekte. Bunlardan biri, arkasını mağaraya yaslamış dinlenmekte, öteki ise, başı arkadaşının dizinde, uzanmış yatıyor. Bu iki adamdan birincisi uyanık, düşünüyor. İkincisi, sakin beyaz çehresi gökyüzüne çevrilmiş, ya uyuyor veya ölmüş. Bunlar, günler var ki keşif kolundan arkaya kalmış ve kafileyi kaybetmişler. Kafile arkadaşları artık bunlara kaybolmuş nazariyle bakıyorlar. Oturup düşünen, Richard Wardour'dur. Uyuyan veya ölmüş bulunan da Frank Aldersley...

Buzdağı, siyah su üstünde ve kül rengi ışık altında ağır ağır ilerlemekte. Yanmakta olan ateş her dakika biraz daha zayıflamakta ve sönmekte. Öldürücü soğuk, kaybolmuş iki adama her dakika biraz daha yaklaşmakta.

Richard Wardour daldığı düşüncelerden silkinip kalkar. Yanındaki sakin çehreye bakar ve elini Frank'ın kalbine koyar. Hâlâ, fakat pek zayıf çarpmaktadır. Sandaldaki odun ve yiyecekten onun hissesine düşeni ona ver; bunlarla yaşıyabilir. Yattığı yerde onu öylece bırak; ölüm, bir saat ve belki de bir dakika meselesidir... Kim bilir ?

Richard Wardour, uyuyanın başını kaldırıp buz mağarasının bir kenarına yaslar. Sandala gidip bir kucak odunla döner. Odunları ateşin üzerine koymak için eğilir ve durur. Frank, rüya görmekte ve birşeyler mırıldanmaktadır. Dudaklarından bir kadın ismi dökülür. Frank, tekrar İngiltere'dedir. Ve baloda ! Klara Burnham'a aşkını itiraf ediyor.

Richard Wardour'un yüzünde korkunç bir düşüncenin gölgesi belirir. Ateşin başından kalkar; odunları tekrar sandala taşır. Demir iradesi sarsılmıştır. Fakat yine de kendine maliktir. Üstünde bulunduktarı buzdağı ağır ağır açık denize doğru ilerlemektedir. Kimsenin yardımı olmadan sandalı denize indirebilir; içindeki yiyecekleri ve odunları çıkarabilir. Buzdağında yerde hareketsiz yatan adam, Klara'yı ondan çalan, hayatının bütün saadetini mahveden adamdır !

İçinden bir ses ona böyle söylemektedir. Richard Wardour kuvvetini sandalda denemeğe kalkar. Sandal suya inmiştir; sandalı kontrol altına almıştır. Durur ve etrafına bakınır. İlerisi, açık

deniz. Ayağının dibindeki, Klara'yı ondan çalan adam. Yüzündeki korkunç düşünce gölgeleri gittikçe daha da çoğalmaya ve kararmaya başlar. Elleri sandalda olduğu halde bekler. Durur ve düşünür.

Buzdağı, siyah suda ve kül rengi ışık altında ağır ağır kaymakta, yanan ateş dakikadan dakikaya sönmekte. Öldürücü soğuk, uyuyan adama doğru yavaş yavaş ilerlemekte. Ve Richard Wardour hâlâ duruyor ve düşünüyor.

Dördüncü sahne

Bahçe

Bölüm XIII

Mevsim, ilkbahar. Nisan gecesinin havası, uyuyan çiçeklerin yapraklarını canlandırmıştır. Ay, bulutsuz ve yıldızsız gökyüzünün kıraliçesidir. Gece yarısı sessizliği denize de, karaya da hâkim.

Ile of Wight'in Batı sahilinde bir villâdayız. Misafir salonu ile bahçe arasındaki camlı kapılar hâlâ açık. Masa üstünde duran abajurlu lâmba ortalığı aydınlatmada. Masa kenarında bir kadın oturmuş, okuyor. Arada sırada bahçeye bakıyor ve ay aydınlığından istifade eden beyaz elbiseli genç bir kızın aşağı yukarı dolaştığını görüyor. Keder ve intizarın kadını epeyce hırpalamış olduğu aşikâr. Yalnız rakipler değil, evvelce ona hayran olan dostlar bile şimdi onun çöktüğünü itiraf ederler. Buna rağmen gözlerinin, saçlarının ve hareketlerinin vekar ve ihtişamında öyle esaslı bir değişiklik göze çarpmaktadırki bayan Crayford, yine o eski güzel Bayan Crayford'dur.

Bahçenin bu tatlı sessizliğini, genç kızın sesi bozdu :

— Piyanoya git, Lucy. Tam müzik için bir gece ! Bu geceye yakışır birşeyler çal.

Bayan Crayford, şöminenin üzerindeki saate baktı :

— Sevgili Klara'cığım, saat gece yarısını geçiyor ! Doktorun tavsiyelerini unuttun mu ? Sen şimdi çoktan yatmış olacaktın !

— Ne olur Lucy, bana yarım saat daha bağışla ! Denizin üstündeki ay ışığını görmüyor musun ? Böyle bir gecede insan nasıl yatabilir ? Birşey çal, Lucy... Ilâhî ve ruha hitabeden birşey...

Arkadaşına içten yalvaran Klara, pencereye doğru ilerledi. Keder ve korku onu da yıpratmıştı. Yüzü, eski tazeliğini kaybetmiş; konuştuğu zaman yüzünde hasıl olan o lâtif renkler görünmez olmuştu. Bir zamanlar Frank'ın kalbini fetheden yumuşak gri gözler şimdi hazin bir değişiklik geçirmiş. Bunların ne kadar yorgun ve çukura batmış bir hali var ! Birden bire uykudan uyanan gözleri andırıyor. Arkasında beyaz bir elbise, yumuşak sarı saçları omuzlarından aşağıya sarkık, pencereye doğru ağır ağır yaklaşan ve gecenin güzellik ve esrariyle mütenasip bir müzik için yalvaran bu kızda bir hayalet, bir perilik hali vardı.

Bayan Crayford sordu :

— Eğer çalarsam buraya gelir misin ? Hem gecenin bu vaktinde oralarda dolaşman tehlikelidir, şekerim.

— Hayır ! Hayır ! Burası benim hoşuma gidiyor. Ben burada denizi seyrederken sen çal ! Beni teskin eder, bana ferahlık verir, kendimi daha iyi hissederim.

Sonra bir hayalet gibi, çimenlerin üzerinden kayıp gitti. Bayan Crayford ayağa kalkıp okumakta olduğu kitabı masanın üzerine bıraktı. Kitap, Kutup Denizlerinde yapılan araştırmalara dair bir rapordu. *(Devamı gelecek sayıda)*

RUJ

Louis Philippe
PARIS

GÜL-OK
KONFEKSİYONUN

Kış mevsimi için hazırladığı zengin çeşitli modellerini GÜL - OK mağazalarında görünüz.

HER ZEVKE
HER BEDENE
HER KESEYE
Uygun!

Toptan satış : Duvardibi 3/5
Eminönü — Telefon 47 12 41

«Susi Wong» un canlı ve neşeli yıldızı :

FRANCE NUYEN

On dokuz yaşında Çinli — Fransız melezi, cazibeli bir genç kız bugünlerde Broadway tiyatrolarında Susi Wong'u temsil ediyor. «Hayat» okuyucularının zevkle takibettikleri bu roman ekzotik dilber France Nuyen'e büyük şöhret kazandıracak... Birkaç ay önce yakışıklı aktör Tab Hunter ile bir aşk macerası yaşıyan France Nuyen Hollywood'da da parlak bir istikbal vaad ediyor...

France'ın annesi Çinli, babası Fransızdır. Kendisi hiçbir zaman bir Çinli olarak tanınmak istemez. France adını almasının sebebi de budur.

Marsilya'da doğmuştur, gözleri kahverengi, uzun saçları siyahtır. Fransa'da iken kimsenin dikkatini çekmezken New York'ta meşhur fotoğrafçı Don Ornitz'in objektifi sayesinde kendini tanıtabilmek fırsatını bulmuştur.

France Nuyen, Ornitz'in resimleriyle Hollywood'daki yıldız avcılarının dikkatini çekince «Güney Pasifik» filminde rol almış, daha sonra «Altıncı Saadet Hanı» ve «Aşkta ve Harbte» adlı kordelelerde görülmüştür.

France Nuyen'i ilk defa «Güney Pasifik» (South Pasific) adlı müzikal kordelede deneyen rejisör Joshua genç yıldız namzedinin aynı zamanda mükemmel dansedebilmesinden cesaret almıştı. «Güney Pasifik» te France genç bir Amerikalı askere âşık olan bir Pasifik dilberini canlandırıyor. İşte filmin bazı sahneleri... «Happy Talk» şarkısını söylerken, France âdeta parmaklariyle konuşuyor, Amerikalı sevgilisine aşkını ifade etmeye çalışıyor «Bana

«Susi Wong» operetinin kazanacağı başarı muhakkak ki France Nuyen'in aktrislik hayatında bir dönüm noktası olacaktır. Böylece «Susi Wong»u filme almak isteyen Hollywood'lu sinemacılar genç yıldızda karar kılacaklardır.

France Nuyen'in 20th Century Fox film şirketiyle yedi senelik bir kontrat imzaladığı bildiriliyor. Broadway'deki tiyatro çalışmalarını tamamlar tamamlamaz France Nuyen tekrar kamera karşısında çalışmıya başlıyacak.

saadetten bahset...» demek istiyor. «Susi Wong» romanını da operet olarak sahneye nakletmek isteyen Broadway'li tiyatro sanatçıları France'ın bilhassa dans sahnelerinde büyük başarı kazanacağından emin görünüyorlar.

Herkez Memnun

BOL VİTAMİN-NEFİS LEZZET

TAMEK KONSERVELERİ

JET REKLÂM-GALİP

Adapazarı'ndan Bay Hüseyin Şemsiyeci'ye :

Hayat mecmuasının kâğıdı Hayat mecmuasına tahsis edilmiştir. Şiir kitabınızı, herhangi bir matbaada bastırabilirsiniz. Bizim teşkilâtımız kitap basmağa müsait değildir. Sorduğunuz kelimelerin imlâ lûgatine göre doğruları: beğen, kıraliçe, Meryem'dir. İsimlerin manâsı sütununda sorduğunuz isimlerin bir kısmı çıkmıştır. Selver değil, Server'dir.

■

İzmir'den T. Cam. S. İşçilerine :

Leblebici, Muhallebici, Harbici'den başka bici ile biten dördüncü kelimeyi soruyorsunuz. Dördüncü isim «Güllabici» dir. Eskiden tımarhanelerde delileri zaptetmeğe memur olan adamlara güllâbici denirdi.

■

İzmir'den Bay Nejat Ayverdili'ye :

Molla, eskiden büyük kadılara denirdi. Mısır Mollası gibi. Bilginlere de Molla denilmiştir. Molla Camii gibi. Nihayet medrese öğrencilerine de Molla denilmiştir. Liechtenstein Avusturya ile İsviçre arasında bir Prensliktir. Başka memleketlerde elçileri yoktur. Diplomatik işlerine İsviçre Sefaretleri bakar. Arabi sene ayın dünya etrafında devrinden alınmıştır. Hicri sene Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye hicreti ile başlar. Sonradan üzerinde tashihler yapılmıştır.

■

Salihli'den Bay Mahmut Ökkaya'ya :

Zenginlere ilim adamlarından fazla itibar edilmesinin sebebi bir kıymet vermek değil, menfaat meselesidir, dalkavukluktur. Dünyanın yedi acibesinin isimleri şunlardır : Halikarnas'ta Mausel anıt-kabri, Ehramlar, İskenderiye feneri, Rodos heykeli, Artemis mabedi, Zeus heykeli, Semiramis'in asma bahçeleri.

Okuyucularımızdan Bay Sevgi Evranos'a :

Sorduğunuz zatın tahsil derecesini bildiremedik. Müzik köşesinde zaman zaman okuyucularımızın isteklerini yerine getiriyoruz.

■

Kayseri'den Bay Hüseyin Ceylân'a :

Hayat mecmuası hakkındaki iltifatınıza teşekkür ederiz. Yazınız bir övme olduğu için basmıyoruz. Tekrar teşekkürler.

■

Samsun'dan Bay İbrahim Sağıroğlu'na :

86. sayıyı isterseniz size göndeririz. Radyonuzun istasyonları birbirine karıştırması teknik arızadır. Baktırınız.

■

İskenderun'dan Bay Muharrem Kurtkal'a :

Fenerbahçe futbol takımının resmi Hayat'ın 23. sayısında çıkmıştı. İdarehanemize sipariş edebilirsiniz. Sevebilecekleri eşi iyi intihap edenler bildirdiğiniz sıkıntılara düşmezler. Her şeyin bir çağı olduğu gibi sevmenin de bir sırası vardır.

■

Eskişehir'den Bay A. Özarslan'a :

Bir arada geçinemiyorsanız ayrı bir ev açmanın yolunu bulunuz. Dört saat uyku size azdır. Biraz da sağlığınızı düşünerek işlerinizi ona göre tanzim ediniz.

■

Hacıbektaş'tan Bay Veliyüddin Ulusoy'a :

Doktor olmak için lisede Biyoloji derslerine daha fazla çalışmanız lâzım. İsminizin manâsı kendi sütunlarında verilecek. Yeldeğirmeni için vilâyetin adı yazılmıştır.

■

İzmir'den Bay Rafet Özsoy'a :

İlk mektubunuz bize gelmedi. Rafet ismi 60. sayımızda verildi. Tarihi bahislere zaman zaman yer veriyoruz. Memleket hizmetinde bulunmuş Türk büyüklerinin tablolarını birer münasebetle neşretmekteyiz.

Adana'dan Bay Erkan Gürses'e :

Yeryüzündeki müslümanların sayısı 226 ile 260 Milyon arasında tahmin edilmektedir. Dünyadaki Türkler, 52 milyon kadardır. Adresinizi pul mübadelesi yapmak istiyenler arasında neşredeceğiz. Kuleli Askeri Lisesine ders yılı başlarında imtihanla öğrenci alınır.

■

Adana'dan Bay Özdemir'e :

Gerek isim manâsı, gerek okuyucu mektupları sütunu için, sadece istediğinizi yazmanız kâfidir. Yalnız mektupları sıraya koyduğumuzdan cevaplar biraz geç veriliyor. Manâsı verilen isimleri tekrar yazmak yer tuttuğu için, manâları neşredilen isimlere bir göz atmanızı da rica ederiz.

■

Bayındır'dan M. Ali Uyaroğlu'na:

Bazı sahillerimizin düz, bazısının çok girintili, çıkıntılı olmasının sebebi, toprağın yapısı, ve dağların denize paralel veya dikey olmasıdır. Ege Denizinin kıyıları ârızalıdır. Çünkü dağlar denize doğru girmektedir. Mehmet ismi 52. Ali ismi 44. sayılarda verildi.

■

Çarşamba'dan Bay Tuğrul Çubukçu'ya :

Uzak mesafelerden resim nakli, resmi karelere ayırmak sistemiyle yapılmaktadır. Arada, telgraf, telefon gibi tel irtibatı bulunursa Telefoto, telsiz olarak alınıp veriliyorsa Radyofoto adını alır. Tuğrul 52. Muhsin 59. sayımızda cevaplandırıldı.

■

Bayındır'dan Bay Nezih Göztepe'ye :

İnsanlar cemiyet halinde yaşamağa başladıkları zaman eşya ve yiyecek mübadelesine de başlamışlar ve para gibi alım satımı veya değişmeleri kolaylaştıracak bir varlığa ihtiyaç duymuşlardır. İşte bu ihtiyaçla para icat edilmiştir. Fakat daha önce paranın yerini, canlı hayvanlar, taş baltalar, daha sonra bakır parçaları tutmuştur. Muhtelif değişiklikler gösteren para senelerce sonra nihayet şimdiki şeklini almıştır.

Ankara'dan Bay Fuat Tarlan'a :

Hayatın yalnız 1 - 12 - 22 - 57 - 108. sayılarının mevcudu kalmamıştır. Diğerleri vardır. İstedikleri sayıları bildiren okuyucularımıza ödemeli olarak gönderiyoruz. Ruhiyenin manâsı 56. sayıda verildi.

■

İzmir'den Muhittin Bozkurt'a :

İstanbul'da Berliç, Amerikan Lisan Dershanesi gibi muhtelif dillerde ders veren, kurs açan müesseseler vardır. Muhittin isminin manâsı 93. sayımızda verildi.

■

Ortaköy'den Erkal Gönlüşen'e :

Memleketimizde Günyan isminde bir yer olduğunu atlas ve ansiklopedilerde göremedik. Kayseri ilçelerinden Bünyan var.

■

Mamak'tan - Bay Vecdet Yazgan'a :

Her hangi bir insanın adresini, kendi müsaadesi olmadan mecmua ve gazetelerde neşretmek mümkün değildir. Türk artistlerinden bahsediyoruz.

■

Nallıhan'dan Ş. Aksoy'a :

Mühim spor hareketleri olduğu zaman Hayat'ta resimlerle neşrediyoruz. Hâdisenin önemine göre yer ayrılmaktadır. Şinasi ismi 98. sayıda çıktı.

■

Ankara'dan Bay Demir Işıkver'e :

1.60 boy için 59 kilo tamamdır. Siz teşekkül çağındasınız, zayıflamağa kalkışmayın. Adeleleri hafif idmanlarla geliştirmeden halter, barfiks gibi âletlerle jimnastik yapmayınız. Kısa devrelere ayırmak şartiyle güreş size iyi gelir. Yaptığınız resimler hakkında Ankara'da bulunan ressamlardan nümune göstererek fikir alabilirsiniz.

■

Nevşehir'den Bay Ahmet Saydam'a :

İntihap etiğiniz bu kızla evlenmeniz doğru olur. Sebat ederseniz karşınıza çıkan müşkülleri yenersiniz.

Yıldızınız diyor ki...

(21 KASIMDAN 27 KASIMA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Yaşınızdan umulmıyacak bir olgunluk göstermeniz çevrenizde memnuniyet yaratmış bulunuyor. His hayatınızda birtakım değişiklikler olabilir. Şahsi meseleleriniz halloimuş sayılır. Sıhhi durumunuz normal.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Nazik olmanın lüzumunu aklınızdan çıkarmanız doğru olmaz. His hayatınızda bir karşılık görülüyor. Birisi tarafından düşünülüyorsunuz. İş hayatınız iyi neticeler vermek üzere. Sıhhi durumunuz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Telâşlı bir görünüşünüz var. Halbuki bugünlerde aksine hiç de heyecanlı görünmemeniz lâzım. Çözmekle mükellef olduğunuz bir mesele var ki çalışmalarınız bittikten sonra bunun önemini anlıyacaksınız.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Maddi meselelerde fazla hassas olmayınız. Meslekte başarı kazanmak için çok çalışmak mecburiyetinde kalacaksınız. Aldığınız kimse ile hissi bağlarınız kuvvetlenmek üzere. Sıhatiniz normal sayılır.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Tesadüflere boyun eğmiş vaziyettesiniz. Bu hiç de hoş birşey değil. Malik bulunduğunuz hassalardan faydalanmasını bilmiş. Bir işiniz halloimak üzereyken tekrar çıkmaza girmiş. Çok daha fazla çalışınız.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

İş temaslarınızı bir müddet için sıklaştırmalısınız. Çalışma gücünüzü yeter derecede kullanarak iyi bir kariyer yapmanız mümkün olacaktır. Kendisiyle samimî olmak istediğiniz kimse buna hazır, teşebbüse geçiniz.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Dış görünüşünüzü tetkik ederek karakterinizi anlamaya çalışanlar var. Hareketlerinizde ölçülü olmalısınız. Mesleki durumunuzda şimdilik yeni birşey yok. Maddi bakımdan normal hale gelmek üzere bulunuyorsunuz.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

His hayatınız hiç de yolunda gitmiyor. Geçmiş hâdiseleri unutmalısınız. Yapmak istediğiniz şeyleri gene de imkân dahiline sokabilirsiniz. Maddi durumunuz normale evdet ediyor. Teşebbüslerinize devam ediniz.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Yakın bir gelecekte yeni imkânlarla karşı karşıya kalabilirsiniz. Bu itibarla hazırlıklı olmanızı tavsiye ederiz. İş için yeni hamlelere girişmeyiniz. Bir arkadaşınızın yardımiyle hayli kazanç temin edebileceksiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Yaklaşan bir fırsat sizi dikkatli ve hazırlıklı olmaya teşvik ediyor. Hakkınızda iyi şeyler düşünenler var. Etrafınızdakilere emniyet telkin ediyorsunuz. Çalışmalarınız kifayetli görülüyor. Temponuzu bozmayın.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Çalışmalarınızın neticelerini almak üzeresiniz. Yakında yeni bir teklifle karşılaşabilirsiniz. Hafta başında gideceğiniz toplantı sizin için faydalı olacaktır. Sıhhi durumunuz kontrolsüz kalmış durumda. Dikkat !...

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Mesleki hayatınız düzenlenmek için zaman gelip geçmiştir. Pek yakında elinize büyük bir fırsat geçebilir. Hakkınızda söylenenlere ehemmiyet vermeyiniz. Ciddî meseleler hakkında azimli kararlar almalısınız.

BÜYÜK YILBAŞI ÇEKİLİŞİNDE

1848 TALİHLİYE

...verilecek çeşitli ve zengin ikramiyeler hakikî bir saadet ve neş'e kaynağı olmuştur. Yılın en büyük çekilişine 2 kur'a numarası ile girebilmek için derhal 200 liralık bir hesap açtırınız. Ayrıca mevcut hesabınıza ilâve edeceğiniz her 100 lira için ayrı bir kur'a numarası alarak şansınızı arttırmış olursunuz.

Son para yatırma günü : **3 Aralık**

Kadıköy'de **16** APARTMAN DAİRESİ

Erenköy'de **32** ARSA (3 katlı inşaata müsait)

ve **400.000** LİRALIK çeşitli para ikramiyeleri

YAPI ve KREDİ BANKASI

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının içyüzü

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

26

CARİYELERE yalnız okuyup yazmak, Harem âdab ve muaşereti öğretilmekle yetinilmez, musiki, raks ve elişleri de öğretilirdi. Bilhassa musikiye karşı istidatları olanlar, tanınmış müzisyenlerin evlerine gönderilir veya meşkhanede musiki öğretmenlerinden ders alırlardı. Müzik ve raks Osmanlı Harem'inin ayrılmaz ve bölünmez birer parçasıydı. Cariyeler, belli başlı : Tanbur, çökür, keman, musikar, kanun, ud ve def çalarlardı. Zaman zaman ney çalanlara da rastlanmaktadır.

Harem'de, büyük devlet adamlarının evlerinde, misafirler, cariyelerin çaldıkları sazlar ve oynadıkları oynak oyunlarla ağırlanırlardı. Bu esnada kahveler içilir, buhurdanlar vasıtasiyle hava, anber, gülsuyu, lırdı. sarı sabır vesaire ile kokulandırılırdı.

Şehzadelerin, hoşlandıkları cariyeleri, bilhassa kızkardeşleri vasıtasiyle tedarik ettikleri muhtelif vesikalardan anlaşılmaktadır.

V. Murat şehzadeleğinde pek çok cariye sevmiş, bunların hemen hepsini kızkardeşi vasıtasiyle elde etmiştir. V. Murat'ın veliahtlığı zamanında yazmış olduğu mektuplar, hem hususi hayatının ve hem de Harem'in bazı taraflarını aydınlatması bakımından çok önemlidir.

Mimar Sinan tarafından yapıldığı rivayet olunan Topkapı Sarayı Haremi'ndeki «Hünkâr Hamamı» nın iç görünüşü. Padişahlar, hamamın soğukluk kısmında soyunur, etrafı parmaklıklarla çevrili yerde yıkanırlardı.

Murat Efendi, türlü sebeplerle, kızkardeşiyle görüşemediği vakit ona mektup yazıyor, hemşiresi de cevabı cariyelerinden birisi vasıtasiyle gönderiyordu. O zaman Murat efendi çok seviniyor ve üzerinde Lâtince «M» harfi bulunan hususi kâğıtlariyle hemşiresine derhal cevap gönderiyordu.

Bilhassa boş zamanlarda macera kitapları okumayı çok seviyor, marşlar yazıyor, sırtından kırmızı kürkünü de hiç eksik etmiyordu. Bir mektubunda : «Mahut kırmızı kürk sırtımda; Monte Kristo'yu okuyorum. Hele hamdolsun birinci cildi tamam oldu. Şimdi ikincisini okumaktayım. Eğer bu halde giderse tahminime göre yarın akşam hatmedeceğim. Af ve lûtfunuza mağruren bu hikâyeyi tamam etmeden marş yazmıyacağım... Zira hikâyenin pek tatlı yerine geldiğimden bir türlü kitabı elimden bırakamıyorum.» diyordu.

Murat Efendi'nin en çok sevdiği cariyelerden biri kız kardeşinin genç bir kalfası idi. Vakıa hemşiresine yazdığı mektuplarda açık açık bu kızın isminden bahsetmiyordu. ama ona bir müstear ad takmıştı. Genç kadını her nedense Aba diye anıyor, sık sık onun gelmesini bekliyordu.

Gelmediği zaman üzülüyor, heyecanlanıyor, kız kardeşine mektup yazarak istiyordu : «... Hamdolsun şimdi vücutçe o kadar rahatsız değilim ! Fakat malûm ya mahut saat bekleniyor. O kadar hatırımdan çıkarayım diyorum, bir türlü çıkar şey değil ki çıksın ! Saat yediyi çaldı mı bir heycan ve helecan başlıyor. O kâfir gelmiyecek !..»

Murat Efendi tam 15 sene heyecan, aşk ve ıztırap içinde o mutlu günün gelmesini bekledi. Nihayet o gün de geldi çattı. Abdülâziz taht'tan indirildi, Murat Efendi, V. Murat olarak Osmanlı tahtına çıktı. Devletin de Harem'in de başı oldu. Fakat saltanatının safasını bir gün bile süremedi. Belki de fazla heyecan V. Muradı, daha ilk gününde deli etti. Onunla beraber sevgilileri de aşkları da mazi oluverdi.

Bilhassa, padişahlar, hamamda kendisini yıkayan cariyelerin vücutlerini bütün inceliklerine kadar görürler pek çok kadınlarını da bu esnada seçerlerdi. Padişahların kadına düşkün olanları, en zevk verici eğlencelerini bu yıkanma esnasında tertip ederlerdi.

II. Selim ve III. Murat, bu kabil eğlencelerinin önemli kısmını Hünkâr Hamamı'nda yapmışlar hattâ II. Selimin ölümü de bu yüzden olmuştur.

Selim, imparatorluğun başına geçince sefere gitmeği terketti. Güzel kadınlarla Harem'e çekilip topraklarını ve milletini kafes arkasından İdare etmeğe başladı.

II. Selim, çoğu zamanlar, cariyelerle hamamda halvet yapıyor, eğleniyordu. Yine bir gün sevdiği cariyeler çırılçıplak soyunmuşlar, II. Selim ile oynaşıyorlardı. Selim şarap içmiş, hafifçe sarhoş olmuştu. Kadınların güzelliği, hamamın sıcaklığı padişahın sinirlerini gevşetmişti.

Cariyeler Selimi yıkıyorlar, kahkahalar atarak onu mest etmeğe çalışıyorlardı. Selim bunlardan birisinden çok hoşlanmış, yakalamak için hamamda kovalamağa başlamıştı. Ayağında sedefle işlenmiş yüksek takunyeler vardı. Yerler kaygandı. Şaraba güzel kadınların verdiği sarhoşluk da katılınca muvazenesini kaybetmiş boylu boyuna hamam taşları üzerine yuvarlanıvermişti. Birdenbire kubeleri çınlatan kahkahalar susmuş, konuşmalar kesilmişti. Selim fenalaşmıştı. Padişahı giyindirip, yatağına götürdülerse de Selime bir daha can, neşe ve zevk veremediler, çünkü Selim ölmüştü.

Fakat bu kadar aşırı eğlence ve zevki bütün padişahlar yapmazdı. Umumiyetle padişahların eğlenceleri hünkâr sofasında kadınlarının, kız ve oğullarının önünde olurdu. Eğlence ve düğün gecelerinde, padişah ve kadınları hünkâr sofasında toplanırlardı.

Harem'de en çok cariyelerin oynadıkları oyunlar : «Köçek», «Tavşan oğlanları», «matrak» ve «Kalyonca» idi. Bunlardan bilhassa köçek ile tavşan oğlanları oyunu moda idi. Eğlence geceleri hünkâr sofası, fanuslar, fenerler, billûrlarla donatılır, etraflarına renkli kâğıtlar sarılarak orası bir ışık ve renk dünyası haline sokulurdu.

Çalgı çalan ve oynıyan cariyeler, padişahın hiç olmazsa, şehzadelerin kalbini çalabilmek için hünerlerini göstermeğe uğraşırlardı.

Köçek oyunları, erkekler meclisinde oynanırdı. Fakat Harem'deki cariyeler de köçek elbisesi giyerek saray eğlencelerinde bu oyunu oynarlardı. Köçek oyunu oynayacak rakkaseler, kadife üstüne sırma işlemeli mintan, canfesten, dibadan, sırmalı üstufeden yapılmış çok geniş bir eteklik giyerlerdi.

Bellerine sırma kemerler takarlardı. Başları açık ve saçları dağınık olurdu. Parmaklarına prinç ziller geçirirler veya kaşıkla raksederlerdi.

Tavşan oğlanları kıyafetine giren cariyeler ise siyah çuhadan topuklara kadar şalvar, yine çuhadan gayet dar, vücutlerinin hatlarını belli edecek şekilde bir entari giyerler, bellerine renkli şallar sararlar, başlarına çok süslü ufak bir külâh giyerlerdi.

Her iki oyun da çok canlı ve hareketli idi. Seyredenleri tahrik ederdi. Vücutler, figürler sazların ahengine uydurulurdu. Vücudun kıvrılması, göbek atılması, başın geriye doğru kıvrılması ve saçların yere doğru yelpaze gibi açılması gayet ustaca yapılırdı. Rakkaseler, bu hareketlere gamzelerini, gülüşlerini, fettanlıklarını da katınca Harem âdeta yerinden oynardı.

Sazendelerin çaldıkları havalar da çok oynaktı. Bunlar yalnız seyircileri değil, orada bulunan erkeklerin gözüne girmek istiyen rakkaseleri de coştururdu. Başın arkaya atılışını, birbirlerinin gözlerine yiyecekmiş gibi bakışmaları o kadar güzel yaparlardı ki meclisteki erkekler çileden çıkarlardı.

Sultan düğünlerinde Harem'e ve damadın evine çengiler getirilir oynatılırdı. Bazan bunların gösterileri birkaç gece devam edirdi.

Çengilerin kıyafetleri ve numaraları daha başka olurdu. Çengiler 12 kişilik gruplar halinde çalışırdı. Biri usta, diğeri yamak olmak üzere on oyuncudan teşekkül ederlerdi.

Genç ve güzel çengiler parıl parıl yanan uzun saçlarını salıverirler, göğüslerini yarıya kadar açarlar, üstlerine tül gömlek, yollu kadifeden yelek, çok geniş bir eteklik, ayaklarına da yemeni giyerlerdi. Tül gömlek ve yelek vücudun bütün güzelliğini ve en ince hatlarını gösterecek şekilde dikilir, âdeta vücuda yapıştırılırdı.

Çengilerin vücutleri narin ve mevzun olurdu. İnce bellerine taktıkları sırma kemer vücudun bütün hatlarını ve güzelliklerini göstermek için takılmış gibi görünürdü. Geniş eteklerin oyun esnasında bir paraşüt gibi açılması, hoş manzara arzederdi.

Çengiler, oyun yerine gelirken sazendeler, sazlarını çalarak çengiler oynıyarak geçit resmi yaparlardı. Ondan sonra oyun fasıllarına geçilirdi. Ortada dönen çengiler, göbek atarlar, topuk çarparlar, vücutlerini titretirler, geri geri atılarak tenlerinin parlaklığını ve göğüslerini bütün açıklığıyla gösterirlerdi.

Bir ara elbise değiştirirler, tavşan oğlanları kıyafetine girerek orada bulunan kadınları, oyunları ve türküleriyle mestetmeğe çalışırlardı. Erkek meclisinde köçeklerin çengi kıyafetinde ; kadın meclisinde çengilerin köçek kıyafetinde oynamaları, seyircilerin en çok coştuğu ve zevk aldığı sahneler olurdu.

Fakat Harem'de padişahın oturduğu yerin önünde yapılan figürlerle seyircilerin heyecanı son haddini bulurdu. Hünkâr sofasının, kıbleye bakan balkonunda sazendeler çalar, padişah da bu balkonun altında otururdu. Balkonun başlıkları yaldızdan, sütunları gül renkli mermerden yapılmıştı. Tam balkonun önüne çok süslü bir billûr top asılmıştı. Güzel cariyeler işte bu balkonun önünde padişahı avlamağa çalışırlardı.

Oyun figürlerinin gösterildiği sıralarda birdenbire padişahın oturduğu yerin önüne gelirler, orada, asılı bulunan topu tutmağa çalışırlarken şahlanırlar, etekleri havada uçuşur, vücutlarının hatları ve incelikleri bütün varlığiyle padişahın gözleri önüne yayılırdı. Bu figür bilhassa her eğlencede istenir, billûr topa ulaşanlara hediyeler verilirdi.

(Devamı gelecek sayıda)

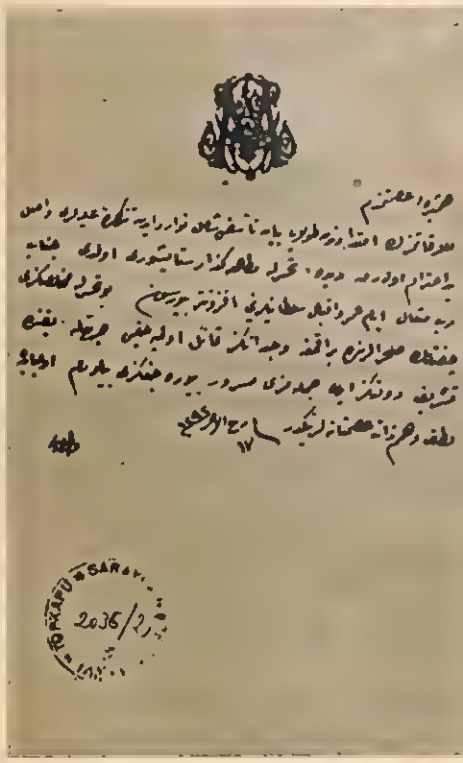

V. Murat, veliahtlığı zamanında kızkardeşleriyle sık sık mektuplaşır, sevdiği cariyeleri onlardan isterdi. Mektuplarını en lüks kâğıtlara yazardı. Kâğıtların başında Lâtince «M» harfi ile taçlı arması bulunurdu.

BİR... İKİ... ÜÇ...

YAZAN: ERICH KÖRDING
ÇEVİREN: ESER DÜNDAR

KADER insana bazan öyle bir sille atar ki, neden ve niçin olduğunu bir türlü anlayamayız. Ben bunu ilk defa Meksika'nın petrol bölgesinde küçük bir şehir olan Imenez'de farkettim. Orada geçirdiğim bir geceyi ömrüm oldukça unutmıyacağım; çünkü ölümü o kadar yakından hissetmiştim ki...

22 yaşımdaydım, çilingirdim. Dünyayı görmeyi çok arzu ettiğim için seyahate çıkmıştım. O sıralarda Meksika'da Porfirio Diaz'a karşı bir ayaklanma olmuş, bu arada petrolcüler menfaatleri icabı birbirlerini mahvetmek için âdeta savaşmaya başlamışlardı. Bir kargaşalıktır gidiyordu. Tam böyle bir zamanda Meksika'ya ayak bastım. İş bulamadım ve ilk defa olarak açlığın ne demek olduğunu anladım. Petrol kuyularında iş bulabilmek için oraya buraya başvuruyordum. Fakat bütün teşebbüslerim neticesiz kalıyordu. Bir akşam üzeri Imenez'de bir misafirhaneye gittiğimde ümidim tamamiyle kırılmıştı.

Kendime pencerenin yakınında oturacak bir yer buldum. Görünürde kimsecikler yoktu. Büfedeki kız kalkarak yanıma geldi. Narin bir vücudü, siyah dalgalı saçları, kor parçası gibi parıldıyan iri kara gözleri vardı. Elbisesi uzundu, fakat o kadar dardı ki vücudünün hatları belli oluyordu. Elini kalçasına koyarak beni dikkatle süzdü.

— Hoş geldiniz Senyor... diye selâmladı.

— Hoş bulduk.

Yanıma oturmuştu.

— Siz sarışınsınız Senyor... diye lâfa başladı, güneyli misiniz yoksa?...

Bitap bir halde:

— Almanım ben... dedim.

— Oh... Almansınız öyle mi? Neden yüzüme hiç bakmıyorsunuz?... Bana söyliyecek hiç lâfınız da mı yok?... Yoksa Almanlar centilmen değil midirler?... İsmim Juana... dedi.

Çok gençtim, aynı zamanda biraz da cesaretsizdim. Talihsizlik de huyumu fazla değiştirememişti.

— Açım ben Juana... dedim.

— Aç mısın? diye beni kötü kötü süzdükten sonra, sen hiç aşk diye birşey işitmedin mi ömründe? Haydi bana güzelsin de!... diye gürledi.

Ben hiç cevap vermeyince:

— Sağır mısın, yoksa dilsiz misin? diye haykırdı.

— Param yok dedim... Dünden beri de ağzıma hiçbir şey koymadım.

— Öyleyse sen bir dilencisin, dedi, demek biz bir dilenci Senyor tarafından da beğenilmedik öyle mi?...

Gözlerini hırs bürümüş, cevap vermeme vakit bırakmadan devamla:

— Sus, dedi, birşey söylemene lüzum yok. Şimdi sana yemek getiririm, sonra da toz olursun buradan. Teşekkür bile etme, sesini işitmek istemiyorum anladın mı? Sen benim için hem sağır hem de dilsizsin...

Az sonra bana yemek ve büyük bir bardak şarap getirdi. Teşekkür edecektim, fakat öyle kızgındı ki, ancak eğilerek memnun olduğumu anlatabildim. Acele yemeğimi yiyip şarabımı içtikten sonra, hayatımdan memnun, hafif bir uykuya daldım. Juana'nın gitmem için verdiği emrini unumuştum bile. Az sonra birtakım ayak sesleri ile uyandım. İki adam gelmişti, onları göremiyordum, fakat seslerini işitiyordum. Şarap istediler, bardak şıkırtılarını duydum. Juana'nın sesi çıkmıyordu, sonra da uzaklaştığını işittim. Tekrar daldığım uykudan, fısıltı şeklindeki konuşmalarla uyandım. Gizli kapaklı şeyleri öğrenmek işime gelmezdi. Fakat bu iki adamın aralarında konuştukları mesele oldukça ilgi çekici idi. Hâdiseyi öğrenince, içinde bulunduğum tehlikevi farkedebilmiştim.

Daha iki gün önce yaptığı sondajlarda muvaffak olan Doğu Meksika Petrol Kumpanyasını mahvetmek niyetindeydiler. Bu arada bu işle alâkalı petrolcünün ismini de öğrenmiştim. Böylece şeytanca hazırlanmış plânı istemiyerek, olduğum yerde mıhlanmış gibi dinledim. Sonunda katî kararımı vermiştim, alâkalıları durumdan haberdar edecektim.

İskemlelerini iterek gitmek için ayağa kalktılar. Neden başımı kaldırmıştım sanki? İçlerinden biri etrafı tetkik maksadiyle pencereden bakarken beni gördü. Evvelâ hiçbir şey söylemeden, uzun uzun beni süzdü. Ufak tefek, soluk suratlı, sarı benizli bir adamdı.

En nihayet «Oho» diye ötekine seslendi. Bir saniye sonra ikisi de karşıma dikilmişlerdi. Öteki ise dev gibi iri yarı idi. Birden yanlarında Juana belirdi. Gene bana ters ters bakarak:

— Zararsızdır, dedi, dilencinin biri.

— İyi ama, konuştuklarımızı işitti.

İri kıyım, omuzlarımdan tutarak:

— İşittin mi konuştuklarımızı?... diye kükredi.

Cevap vermiyordum. Kafam gayet güzel çalışıyordu, fakat uykulu gözlerle etrafıma bakınıyordum. Bu felâketten kendimi nasıl kurtarabilirdim? Gayet iyi biliyordum ki hayatım tehlikedeydi. Bön bön bakarken gözüm Juana'ya takıldı. Sanki konuşmamı beklercesine bana bakıyordu. Sonra aniden:

— Ne istiyorsunuz ondan, o hem dilsiz, hem de sağırdır... dedi.

Onun lâfları birazcık olsun içimi ferahlattı. Belki de bu maceradan böylece sağ salim kurtulabilirdim.

Juana:

— Hem sağır, hem dilsiz, hem de aptal... diye tekrar etti.

Soluk suratlısı bana dönerek:

— Konuştuklarımızı işittin, haydi biraz da sen konuş bakalım, dedi.

Ben ise hiç cevap vermeden bir ona bir ötekine bakıyordum. Sonra cebimden bir kâğıt parçası çıkartarak şunları karaladım: «Sağır ve dilsizim, söylemek istediklerinizi yazın».

— Yalan söylüyor... diye dev adamın gözleri hırsla parıldadı... Haydi konuş artık...

Bana vurmak için kolunu kaldırmıştı ki, öteki tutarak kulağına birşeyler fısıldadı.

— Pekâlâ, bir deneyelim... diyerek dev adam tabancasını göğsüme dayadı.

— Dinle beni, üçe kadar sayacağım bu müddet zarfında konuşmamakta ve işitmemekte ısrar edersen seni vuracağım. Eğer inadından vazgeçer de konuşursan seni yarın sabaha kadar bir odaya kapatır, sonra serbest bırakırız.

Rolümü oynamakta hâlâ devam ederek, aksi suratlarına merhamet dilenircesine bakıyordum. Sağır ve dilsiz olduğumu göre göre beni vurabilirler miydi? O kadarını bilemiyordum. Öyle de olsa böyle de olsa hayatım tehlikedeydi. Yaşama şansım da çok azdı.

Dev adam sükûnetle:

— Bir... dedi. Şaşkın şaşkın bakınıyordum.

— İki... dedi. Hâlâ mı inat ediyorsun?...

Alaylı alaylı gülerek:

— Aklını başına topla, sonra geç kalacaksın... diye ihtar etti.

Juana atılarak:

— Korkak herifler... diye haykırdı. Görüyorsunuz ki hiçbir şey anlamıyor.

Bu arada yüzümü dikkatle tetkik ediyordu. Ben ise ne bir derin nefes almış, ne de memnuniyetimi belli etmiştim.

Öteki:

— Aceleye lüzum yok, bir daha deneyelim bakalım. Üçte vuracağım, yaşamak istiyorsan konuş... diye bağırdı.

Nerdeyse onun lâfına bakıp konuşacaktım, ama, yüzlerindeki merhametsizce ifade benim gibi bir suç ortağını yaşatmıyacaklarına kâfi delildi. Konuşmamaya azmetmiştim bir kere.

Küçük adam:

— Bir insan bu kadar canını tehlikeye koyup konuşmamazlık etmez, zaten istese de beceremez... dedi.

Öte ki de yavaş yavaş yumuşamıya başlamıştı.

— Pekâlâ öyleyse defol buradan...

Bütün maksatları beni harekete geçirmekti. Bu arada haince parıldıyan gözlerini görerek tehlikeyi ve ölümü hissedebildim.

Hâlâ bugün bile nasıl kendime hâkim olup kapıya koşacağım yerde saf saf yüzlerine bakıp gülümsediğimi bir türlü bilemem.

Bu şekilde de beni faka bastıramadığına kızarak:

— Hay Allah kahretsin... diye haykırdı.

Âdeta işkence edercesine:

— Üç... diye yavaş yavaş son sayıyı da söylemeye koyuldu.

Artık tahammülüm kalmamıştı, canımdan da korkmuyordum. Ölsem de vız gelirdi. Bir an evvel kurtulmak istediğim için hiç sükûnetimden kaybetmiyerek öylece duruyordum.

Bir müddet bekledi, sonra tabancasını cebine koydu. Hep birlikte defolup gittiler.

Konuşmuyordum, çünkü beni dışardan dinlediklerini gayet iyi biliyordum. Bir, iki dakika sonra uzaklaşan ayak seslerini işittim. Juana da dışarıyı dinliyordu. Birdenbire:

— Gittiler Senyor... dedi.

Ben ise ayağa kalkmış teşekkür etmek için lâf arıyordum; fakat şok o kadar kuvvetli olmuştu ki bir türlü konuşamıyordum. Juana halimden hiçbir şey anlamadığı için:

— Ya demek hâlâ sağır ve dilsizsiniz ha?... Belki şimdi konuşursunuz... diyerek beni tokatlamıya başladı.

Artık korkak ve cesaretsiz değildim. Doğu Meksika Petrol Kumpanyası'nı meseleden haberdar etmeden önce, halletmem lâzım gelen başka bir iş daha vardı. Canı bu kadar yakından tehlikeye girmiş bir insanın artık bu dünyada korkusu olmamalıydı...

Juana'yı kollarıma alarak tekrar tekrar öptüm...

O ise hayatından memnun:

— Ohoo, diyordu, neden benimle başlangıçta böyle konuşmadın sanki?...

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Server +

Erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Farsçada «Ulu, serdar, baş» demektir. Peygamberimiz Hazreti Muhammet hakkında «İki cihan serveri» tâbiri kullanılır. İsmin adaşları arasında; nazırlıklarda, İstanbul Şehreminliğinde, muhtelif elçiliklerde bulunmuş olan Server Paşa, Eczacı ve Dişçi mekteplerinin yeniden kurulup ilerlemesine hizmet etmiş olan Dr. Server Hilmi, 1931 de vefat eden tanınmış yazarlarımızdan Server Cemal, tanınmış yazar ve nâşirlerimizden Server İskit ve Basın - Yayın ve Turizm Vekili Server Somuncuoğlu da bulunmaktadır.

Beleda +

Türkçede «balta» demektir. Erkek ismi olan bu kelimenin adaşları arasında büyük Hun İmparatoru Attilâ'nın kardeşi Beleda da bulunmaktadır.

Yasemin +

Kadın ismi olarak kullanılan bu kelime Türkçede de «Yasemin» dediğimiz güzel kokulu, sarı, kırmızı, beyaz çiçekler açan bir süs bitkisi türünün Farsça adıdır. Yasemen de derler.

Aclan +

Türkçe erkek isimlerindendir. Bazı eski isimler gibi bu kelimenin de mânasına, mevcut lûgatlarda rastlıyamadık. Yeni nesle konulmakta olan ismin adaşları arasında Osmanlı İmparatorluğunun ilk çağlarında yaşamış bulunan Karesi Beylerinden Aclan Bey de vardır.

Serap +

Çok beğenilen kadın isimleri arasında bulunan bu kelime Farsçadır. Çölde ışığın yansımasından ileri gelerek yolcuları aldatıp su başı veya yeşillikler gibi görünen bir hale serap denir. Türkçesi «Ilgım ve pusarık»tır. Merhum şair Mehmet Âkif Ersoy kelimeyi «Bülbül» isimli şiirinde kullanmıştır :

«Ne hicrandır ki, en şevketli bir mâzi serâp olsun,
O kudretler, o satvetler harâp olsun, türâp olsun.»

Ayral +

Yeni neslin kız ve erkek çocuklarına konulan ve soyadı olarak da kullanılan bu kelime Türkçedir. «Ayrılmış» yani kural dışında tutulan demektir.

Zahit, Zahide +

Kadın ve erkek isimlerindendir. Arapça olan bu kelime «Dinin yasak ettiği şeylerden sakınıp emrettiklerini yerine getiren» demektir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

MÜKEMMEL BİR ZEVCE MİSİNİZ ?

İşte daha ziyade genç zevceleri ilgilendirecek bir test. Genç zevceler umumiyetle izdivaçlarından bir müddet sonra kırgınlıklar, huzursuzluklar hissetmiye başlar. Maksat saadeti ve aile huzurunu devam ettirmektir ama, münakaşalar, tatsızlıklar hiç eksik olmaz. Bu nedendir ? Ne olmuştur o sevimli anlaşmaya ? Aslında hiç de mühim şeyler değil. Belki biraz yorgunluk. Fakat daha kötü neticeleri önlemek mümkündür. Sadece bir oyun olmıyan aşağıdaki 20 sual huzursuzluğu ortadan kaldıracak, eşinizin dikkatini üzerinize çekecektir

1 Yabancılara karşı gösterdiğiniz nezaketi, eşinize karşı da gösterir misiniz ?

2 Bir toplantıda eşinizin şahsiyetini gölgelememeye dikkat eder misiniz ?

3 Eşiniz bir hata işlediği veya bir gaf yaptığında hiddetinizi fırenliyebilir misiniz ?

4 Eşinizin imkânlarına uymayı hayalinizdeki şeylere tercih edebiliyor musunuz ?

5 Şayet siz de çalışıyorsanız, kocanızın iş hayatındaki başarılarını kıskanır mısınız ?

6 Eşinizin, arada bir kaçamak yapıp arkadaşlariyle eğlenmesine razı olur musunuz ?

7 Zayıf ve müşkül anında, cesaretini kırmamak için gülmemeye çalışır mısınız ?

8 Eşinize karşı, balayı günlerinizdeki alâkayı hâlâ gösterebiliyor musunuz ?

9 Kadınların çoğu, sırlarını daha ziyade başkalarına açarlar. Siz de böyle misiniz ?

10 Eşinizin av, spor gibi tatil zevklerini tek başına yapmasına göz yumar mısınız ?

11 Eşinizin bir kadından hoşlanmasını hâdise yapmak zaafınız var mıdır ?

12 Ev işleriniz olsa bile, eşinizi meşgûl etmek için umumi mevzularda konuşur musunuz ?

13 Eşinizin, hoşlanmadığı hareketleri tekrarlamamağa dikkat eder misiniz ?

14 Günlük hayatınızda usul ve nizamlara riayet etmek hususunda dikkatli misiniz ?

15 Affettiğiniz hataların tekrar münakaşa mevzuu olmamasına dikkat eder misiniz ?

16 Birlikte sokağa çıkacağınız veya buluşacağınız zaman bekletmemeye çalışır mısınız?

17 Evinize yeni bir eşya alacağınız zaman, eşinizin zevkine uyar mısınız ?

18 Hiç aklınızda yokken sizi dışarıya götürmek isterse, işlerinizi bırakabilir misiniz ?

19 Eşinizi başkalarının nazarında kıymetlendirmek için fırsat arar mısınız ?

20 Onun sizin için yaptıklarını tek başınıza da yapabileceğinizi söyler misiniz ?

10 A KADAR "EVET" Mİ ?

1 ile 5 arasında «evet» sizin, belki de birtakım alışkanlıklardan dolayı bir alâkasızlık ve izdivacınıza karşı bir yorgunluk içinde olduğunuzu gösterir. Etrafınızdaki çiftlere dikkat edin ve aile saadetinizi yeni baştan kurmağa çalışın. 6 ile 10 arasında «evet» izdivacınızın etrafında bir tehlike dolaştığını ifade eder. Biraz gayret ve hüsnüniyetle bu tehlikeyi bertaraf etmek elinizdedir.

20 YE KADAR "EVET" Mİ ?

11 ile 15 arasında «evet» diyorsanız mesut bir aile hayatı yaşıyorsunuz demektir. Ev kadınlığınızla ve diplomasi kabiliyetinizle iftihar edebilirsiniz. 16 ile 20 arasında «evet» tamamen müsterih olmanıza kâfidir. Bu kadar çok «evet» diyebildiğiniz halde, aile saadetiniz zaman zaman gölgeleniyorsa, bu testi eşinize verin, bir kere de o cevaplandırsın. Herhalde kabahat ondadır.

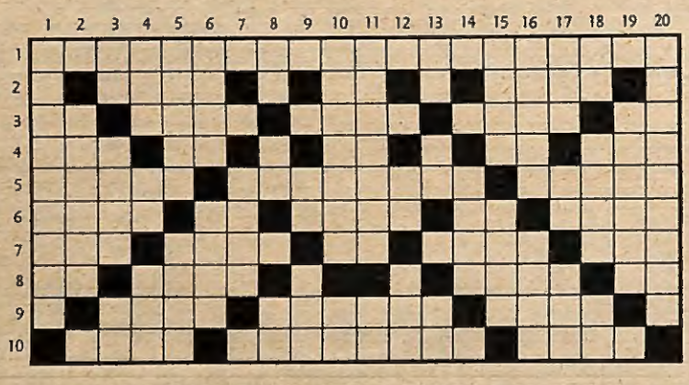

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

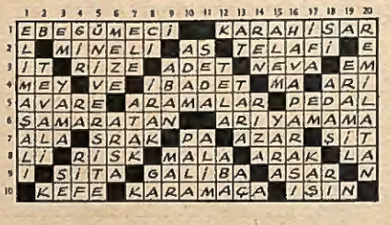

SOLDAN SAĞA : 1: Erzurum'un meşhur camilerinden. 2: Dikkati çekme — Hayvani gıdalarımızdan — Hisar. 3: Nota — Hastalık belirtileri (çoğul) — Ölçü âletlerini düzenleme — Yüz — Binek hayvanlarından. 4: Barsaklar (Arapça) — Beyaz — Üçüncü şahıs — Asker — Herkesin içtiği — Hazreti Muhammed'in damadı. 5: Tersi gezegenlerden birinin eski adı — Bir çift subay — Hükümdar evi. 6: Bilim — Bir emir — Aza kanmama, hasislik — Şikâr — Ayakkabıların yüzüne verilen isim. 7: Gramerde çoğul takısı — Hatay'da bir ova — Farsçada nefi edatı — Üç tabur — İnce (Müzik terimi). 8: Yap — Su borusu — Karar sureti — Bir kelimenin kısaltılmışı. 9: Feryat — Kırmızı havyarla salata — Tanrı. 10: Namzet — Babanın hemşiresinin çocuğu — Arapça birler.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Sultani öğrencileri. 2: Yap anlamında bir emir. 3: Sıfat takısı — Arapçada son — İsim. 4: Eski kavimlerden — Ümit et — Sahra. 5: Hastalık — Eğlence. 6: Irak — Kolun bedene bitiştiği kısım. 7: Kemiklerin içindeki öz. 8: Esef veya ayıplama sesi — Tir — Uzak işareti. 9: Köpek — Can yongası. 10: Akar suların taşması (Eski terim) — Mısır Tanrısı. 11: Binek hayvanı taharri etme (iki kelime) — Cüz'i. 12: İle, beraber anlamına gelen eski terim — Kör. 13: Lâhza — Nota — İsim. 14: İkinci derecede (eski terim). 15: Yankı — İlbay. 16: Anadolu'da mandaya verilen isim — Dilini sürt. 17: Mükemmel — İkinci (yeni terim) — Ay. 18: Kuzu sesi — Taharri ettir — Kabaca «evet». 19: Debdebe. 20: Şahıs veya şirkete verilen izinler (Arapça)

KARİKATÜR

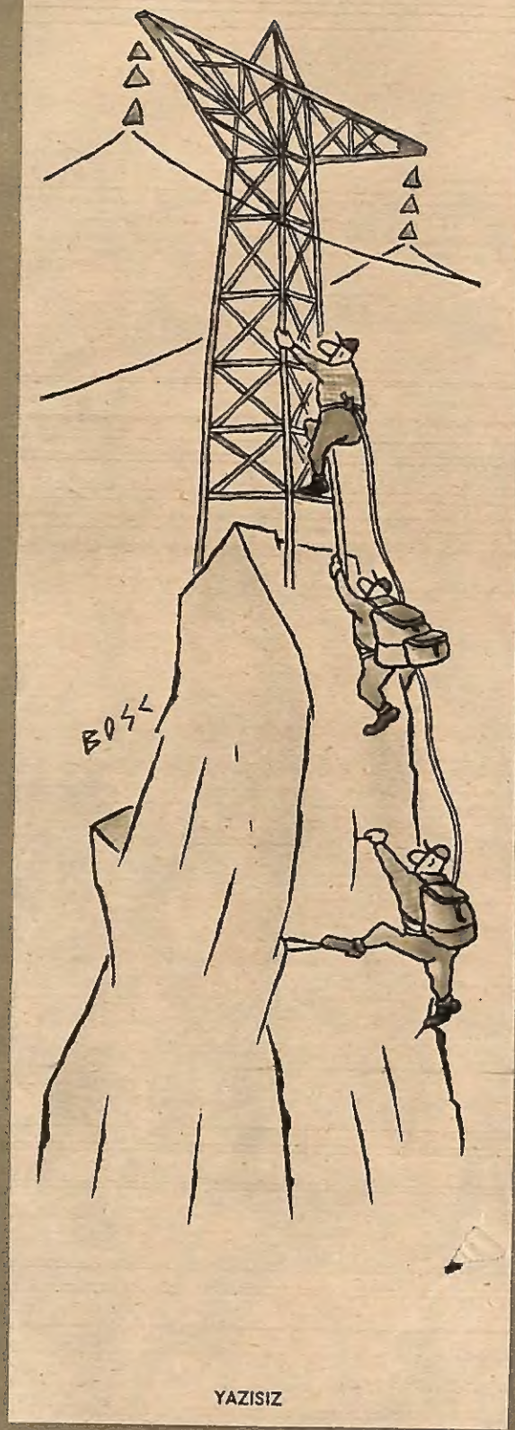

YAZISIZ

— Gene mi kestiriyorsun ?...

— Özür dilerim, oğlunuza sattığım oyuncak tabancada bir yanlışlık olacak.

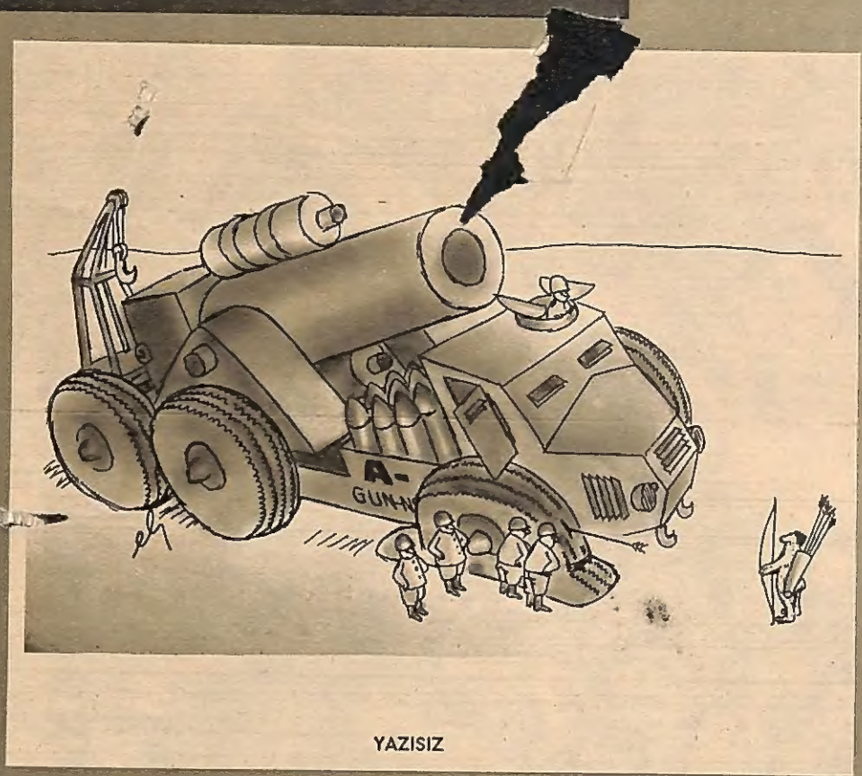

YAZISIZ

— Senden başka bir aşığım daha olduğunu itiraf etmeyi unuttum sevgilim...

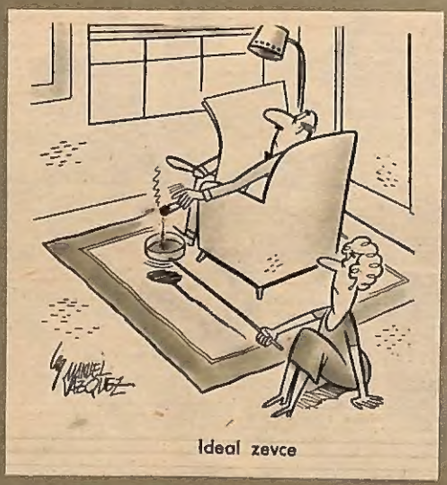

Ideal zevce

YAZISIZ

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

Hayat

ÜZÜMDEN ÇATI

İznik'te Bağ Bozumuna ait hazırladığımız röportaj 6 ncı sahifemizdedir.

FOTOĞRAF : EROL DERNEK